

35932, VII, B, 2

Spillmannove povesti

VI. zvezek

Arumugam

sin indijskega kneza

Dogodljaji spreobrnjenega
indijskega princa

Prosto po misijonskih zapiskih

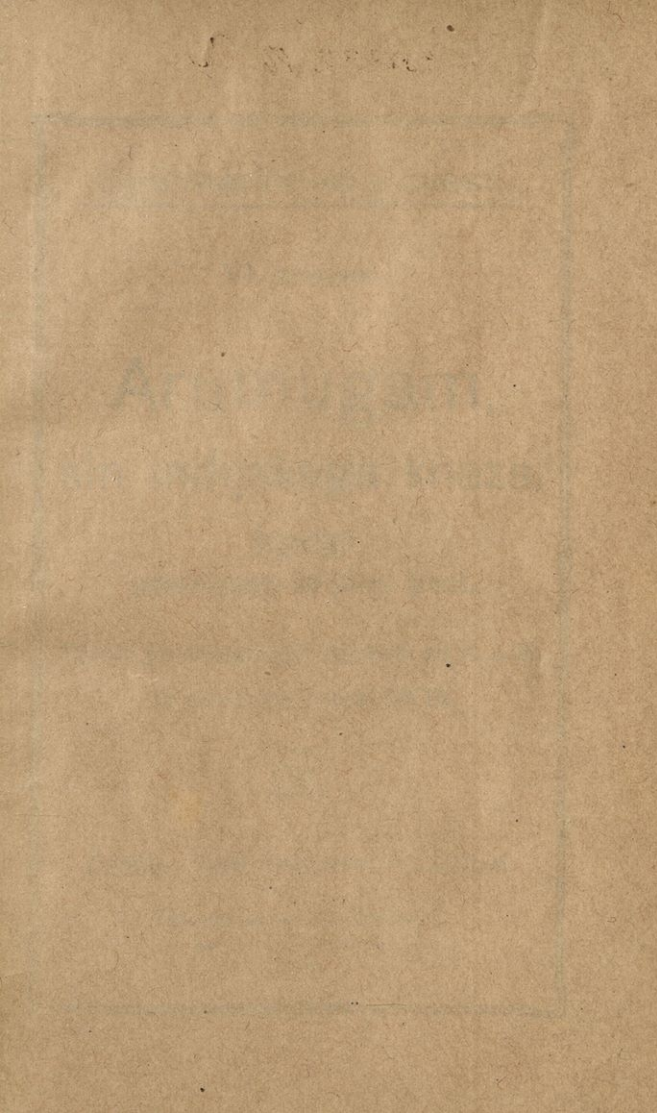
od A. o. B.

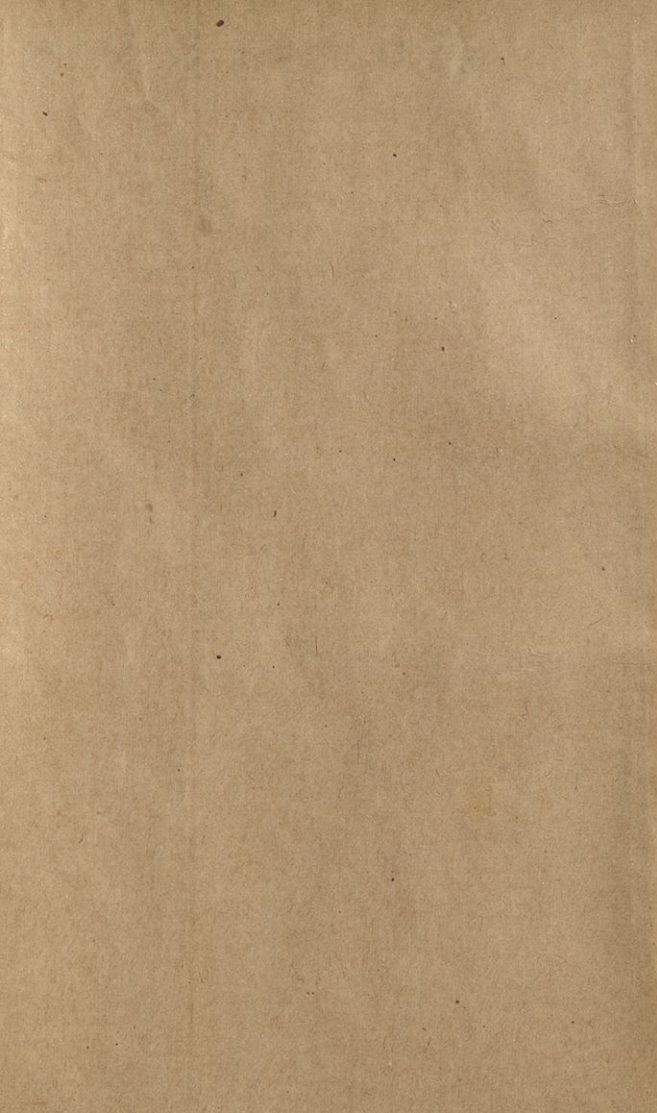
Iz nemščine prevel M. B.

Založila „Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.
Tisk „Kat. tisk. društva“, prej R. Šeber v Postojni.
1905.

37356 ad 35932, VII, B, g

Spillmannove povesti.

VI. zvezek.

Arumugam,
sin indijskega kneza.

Dogodljaji
spreobrnjenega indijskega princa.

Prosto po misijonskih zapiskih od A. o. B.

Iz nemščine prevel M. B.

Založila „Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.

Tiskarna „Kat. tisk. društva“,
— prej R. Šeber v Postojni. —

1905

+ 35 932 - 6

W-030000530

ID 2 46814464

1. Bolni sin ozdravi.

V Tričinapali, lepem indijskem mestu, je živel imovit knez Rama. Imel je veliko posestvo in lep grad, ki pa je stal zunaj mesta. A pri vsem svojem bogastvu ni bil srečen, ker ni imel nič otrok. Vedno je prosil svoje poganske bogove, daroval jim bogatih darov, da bi mu dali potomcev; a vse je bilo zastonj. Slednjič pa dobi vendar sinčka; a tudi ta ga ni osrečil. Rayno takrat namreč, ko se začenja naša povest, je ležal edini njegov otrok, mlad še, zelo mlad, na smrtni postelji. Poleg njega je sedel oče ves zbehan in pobit, okoli pa so stali verni sluge, ga hladili in pihljali s palmovimi vejicami; mučila ga je namreč huda vročica.

Nemo sedi oče ob postelji, zre na bolnika in ga stiska za mehko ročico, kot bi hotel pridržati še nekaj trenutkov poslavlajoče se mlado življenje. Šepetajoč moli in prosi poganske bogove pomoči, a nobeden ga noče uslišati; bolnikova žila pa bije vedno slabeje in slabeje in vsi zdravniki so istega mnenja: mladi princ umre še isto noč.

Nakrat stopi v palačo sluga, se pokloni globoko do tal in šepne knezu na uho: „Gospod, krotilci kač so tukaj in čakajo tvojega ukaza.“ Knez pogleda kvišku kot bi se zbudil iz težkega spanca in reče: „Naj pridejo sem!“

Kmalu se razgrne zavesa pri vratih in v palačo stopijo kačji krotilci ter padejo pred knezom na tla. Ta pa pokaže na bolnika in reče:

„Glejte, sin mi umira za neznano boleznijo, ki mu jo je poslal hudi duh. Veliko darov sem že daroval bogovom Šivi, Višnu in Brahmi, a nobeden mi noče pomagati. Tudi molil sem, a ne duhovniki, ne zdravniki mi ne morejo pomagati. Vsi pravijo, da mi ga je zastrupil hudi duh strupene kače. Ali vi lahko zarotite tega sovraga, da mi pusti otroka in mu vzame bo-lezen?“

„Da, gospod,“ odvrneta oba glumača. „To je nama lahko mogoče; toda bolnik ne ozdravi takoj, marveč polagoma in šele potem, ko daruješ primerne darove v zlatu in mleku.“

Nekako zaničevalno gledajo zdravniki na oba goljufa, ki sta le hotela dobiti veliko denarja, potem pa izginiti. Njihova umetnost je bila namreč prazna goljufija in prevara in živela sta le od babjeverstva svojih rojakov. Knez pa hoče poskusiti vse, da reši sina, zato vrže glumačema polno mošnjo denarja, služabniku pa zapove, naj prinese mleka v zlati skledi.

Ko je bilo mleko tu, se vsedeta oba glumača na lepe preproge, postavita predse velike košare s strupenimi naočarkami (kačami) in za-

čneta piskati prav lahko na svoje piščalke. Začetskoma vzdignejo kače glave iz košare — kače namreč zelo ljubijo godbo — se ozrejo okoli sebe in začno sikati z razcepljenimi jeziki proti mleku. Nato zlezejo urno k skledi in začno strastno srkati sladko pijačo. Kmalu se postavijo zopet po koncu in se začno gugati in gibati po taktu godbe. Vsi okolustoječi so malo preplašeni in s strahom zrejo umetnost izurjenih kač. V tistem hipu pa zavpije bolešno bolnik in se ozre preplašeno na kače. Od samega strahu se trese po vsem životu. Rudža (knez) strastno stisne bolnika k sebi in zavpije nad glumačema: „Ali bo že konec te neumnosti, kaj pa hoče vse to?“ A onadva mu dasta s prstom znamenje, naj molči; nato začneta še glasneje in hitreje piskati, in kače skačejo tudi vedno hitreje.

Bolnik zavpije vdrugo, dvigne se plašno, kot bi hotel uiti, nato pa omahne trepetajoč na posteljo. Zdravniki pa šepetajo med seboj: „Umira, umira!“ . . .

A še ni konca. Kače zapazijo dečka, napihnejo vratove in planejo proti postelji; tedaj pa jih vrže knez s silo daleč v kot, plane kvišku in zavpije:

„Goljufa! Ubijata, morita mi otroka mesto da bi mi ga zdravila! Če mi takoj ne izgineta, vaju dam pretepsti do krvi!“

Služabniki so bili takoj pripravljeni za to, toda glumača zgrabita mošnjo in skledo, ovijeta si kače okoli vratu, da se ju ne bi upal nihče dotakniti in izgineta iz palače in gradu.

Čez nekaj časa po tem burnem dogodku se pomiri bolnik zopet popolnoma. Prestrašil se je bil prej le kač in njihovih divjih pogledov. Zravna se v postelji in zapre oči. Očeta se poloti obup; podrla se mu je zadnja nada, zadnje sredstvo se je izjalovilo. Tedaj pa pristopi k njemu star sivolas zdravnik in mu reče: „Knez moj, če hočeš rešiti bolnika, pokliči enega izmed duhovnikov, ki oznanjajo novo vero križa. Tem kače nič ne škodijo, še ubogajo jih; imajo namreč neko čudno moč nad njimi, kot sem že slišal od nekaterih ozdravljenih bolnikov.“ Znano je namreč po vsej Indiji, da že več stoletij ni pičila kača nobenega katoliškega duhovnika ali redovnika.

„Kaj?“ zavpije knez razburjen, „celo ti, ki častiš tudi naše bogove, celo ti mi svetuješ, naj se obrnem za pomoč do sovražnikov moje vere! Ali bi me ne kaznoval zato veliki brama?“

„Dobri knez!“ odvrne mirno stari zdravnik, „med vsemi zli duhovi na zemlji je kača največji sovražnik brame in njegovih častilcev. Beli bramanci, ki živé na zahodu in imajo moč nad kačami, vendar niso sovražniki brame. Svetujem ti torej še enkrat: pokliči kakor hitro mogoče enega belega bramanca, sicer ti sin gotovo umrje.“

„Pa naj bo,“ dè knez in se uda zdravniku, „pokliči torej belega sanijatija (učitelja)!“

Čez dobre pol ure je že o. Frančišek — tako je bilo namreč ime misijonarju — pri bol-

nikovi postelji. Dolg bel talar mu sega do tal in lep križ se mu sveti na prsih; tako so misijonarji v Indiji navadno napravljeni. Radža pokaže na bolnega otroka in reče: „Čuj, beli mož! Moj sin umira, zastrupljen od hudobne kače. Poskusili so že svojo umetnost nad njim skoro vsi zdravniki, vsi moji duhovniki in celo kačji krotilci, a vse nič ne pomaga, nihče mi ga ne more ozdraviti. Slišal sem pa, da imaš ti moč nad zlimi duhovi; zato te prosim, prepodi jih od sina, ozdravi mi edinca!“ To rekši si pokrije obraz in se bridko zjoka. Misijonar pa odvrne:

„Čuj me, moj dobri knez! Molil bom k Bogu, Stvarniku nebes in zemlje, ki je edini gospodar nad življenjem in smrtjo; tega pravega Boga bom prosil, da blagoslovi moja zdravila in ozdravi bolnika.“

„In kaj zahtevaš za to?“ vpraša knez. „Zase ne zahtevam ničesar,“ odvrne o. Frančišek, „kajti Bog, ki me je izvolil po svoji milosti za svojega služabnika in mi dal moč nad hudobnimi duhovi, ta Bog mi zapoveduje, naj rabim to oblast, to moč, ki sem jo zastonj prejel, tudi zastonj v prid in blagor vsega človeštva. Svetujem Vam pa to-le, kar je že svetoval prerok Daniel judovskemu knezu Nabuhodonozorju: „Dajte miloščine, hrane in obleke revežem, lačnim, žejnim in nagim, ki leže pred vrati vaših gradov; Bog Vam povrne Vaše usmiljenje s svojim usmiljenjem.“

Začudeno zre knez o. Frančiška in zapovedi vsakemu revežu jedi, pijače, obleke in denarja. Nato pa prosi misijonarja, naj pripravi

bolniku kako zdravilo, da mu bol vsaj olajša. „Ali verujete, da Vam moj Bog lahko 'sinčka ozdravi?“ ga vpraša o. Frančišek. Knez pomisli malo, nato pa pravi odločno: „Da, verujem; kajti tale moj prijatelj — in pokaže pri teh besedah na starega zdravnika — mi je tako rekel, in on nikdar ne laže.“

„Blagor Vam, ker vse Vam je mogoče, ako imate trdno vero.“ Nato poklekne pobožni misijonar k postelji, si dene štolo za vrat, položi njen konec dečku na glavo, ga pokriža in moli na glas v indijskem jeziku, da vsi slišijo in razumejo:

„Polagali bodo roke na bolnike in ozdravljeni bodo. Glej, o Gospod na tega bolnika in okrepčaj ga; poživi dušo, ki si jo vstvaril, da bo po tvojem usmiljenju rešena. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Nato moli še evangelij sv. Janeza: V začetku je bila beseda, in blagoslovi dečka.

Tu poklekne knez k postelji, prekriža roke na prsih in začne moliti. In tudi vsi navzoči pokleknejo in začno moliti po svoje.

Ko Frančišek konča svojo molitev, odpre bolnik trudne oči in zagleda častitljivo obličje misijonarja. Nekaj časa zre vanj, nato dvigne rahlo glavo, prime Frančiška za roko in mu jo hvaležno poljubi. Vse navzoče gane ta prizor, najbolj pa misijonarja samega.

„Prinesite mi vode in soli!“ ukaže služabnikom. Ti prineso v hipu oboje v zlatih posodah. O. Frančišek blagoslovi oboje, nato pomeša nekoliko soli z vodo in dá to dečku piti. Potem

poškropi še posteljo in sobo z blagoslovljeno vodo in moli še nekaj molitev potihem. Medtem pa objame bolnika sladki sen in ga zaziblje v mirno spanje. O. Frančišek se dvigne in migne služabnikom, naj zapuste takoj sobo, da ostaneta s knezom sama notri. Radža prime spoštljivo o. Frančiška za roko in ga pelje v stransko sobo. Tu pa mu reče: „Sedaj vem, da je resnica, da imate vi beli duhovniki moč nad zlimi duhovi. Sedaj to trdno verujem, ker sem sam videl. Če mi sin ozdravi, zahtevaj od mene, kar hočeš, vse ti izpolnim.“

„Dobri moj knez!“ odvrne misijonar, „povedal sem Vam že, da ne vzamem nikakega darila, a eno stvar zahtevam od Vas.“

„No, in to je?“ vpraša radža radovedno.

„Zahtevam, da ne branite sinu, ako ozdravi, da se izkaže hvaležnega Bogu, ki ga je ozdravil.“

„Da, da, hvaležen mu bo in mu mora biti; zida naj mu svetišče; tudi spozna naj ga, če to zahtevaš, a da bi ga kdaj častil in oboževal, to se pa ne sme zgoditi nikdar; kajti on bo moj naslednik in moj edini dedič.“

„Obljubite torej, da ga sme spoznati, če to želi?“

„Obljubim to!“

„Torej hočem prositi Boga, da vsadi v mlado bolnikovo srce iskreno željo pravega spoznanja. Da se izvrši ta želja, pa bodi moje plačilo.“ Tako konča pobožni misijonar in zapusti kneza.

Ko pride v samostan, skliče vse svoje gojenčke skupaj in jim pove, kar se mu je pripetilo. Potem jih opozori, naj molijo pridno za bolnega princa Arumugama zlasti še zato, da mu vsadi dobri Bog v mlado srce srčno željo ga spoznati in ljubiti. Takoj jih gre nekaj v kapelico pred tabernakelj, nekaj pa na vrt, kjer je lep kip Matere božje. In vsi molijo prav goreče in prav pobožno k Bogu, naj dodeli bolniku zdravje in mu da željo spoznanja resnice in izpreobrnjenja k pravi veri.

Misijonarja pokliče že drugi dan knez zopet k sebi. Med potjo vpraša o. Frančišek služabnika, ki je prišel ponj, kaj in kako je z dečkom. Ta mu pa odvrne: „O veliki oznanovalec križa! Sam veš bolje, ker ti je podelil Bog moč nad zlimi duhovi. Mladi princ je že popolnoma zdrav. Mrzlica ga je popolnoma pustila, spal je dobro in mirno, ko se pa je zbudil, je iskal tebe po sobi. Ker te ni bilo, je vprašal, kje si. Zato je zapovedal knez oskrbniku, naj ti napiše pismo, ki sem ti ga izročil.“

Radža je že težko pričakoval misijonarja. Ko slednjič vendar dospe v grad, pride mu sam nasproti, ga dostojno pozdravi in reče: „Hvala ti, mogočni oznanovalec križa! Moj sin je popolnoma zdrav. Pridi in poglej!“

Pri teh besedah ga primé za roko in ga pelje v sobo, kjer že sedi na postelji mladi Arumugam.

„Oče!“ vsklikne veselo, ko ga zagleda in mu stegne ročice nasproti. „Kaj ne, tako te

imenujejo častilci križa? Ti si me oprostil zle kače, ki me je hotela umoriti in si me ozdravil. Hvala ti zato stotera!“

Frančišek blagoslovi otroka in reče: „Ne jaz, moj Bog te je ozdravil.“ Nato vpraša kneza, je li že kaj jedel.

„Ne še,“ odvrne knez, „nisem mu hotel dati ničesar, dokler ne prideš ti, da govorim s tabo.“

Na misijonarjev ukaz prinesejo jedi, ki jih ta blagoslovi in ponudi dečku. Z veliko slastjo zavživa Arumugam jedi, radža pa naprosi o. Frančiška, naj blagoslovi še druge jedi, da jih bo deček lahko pozneje vžival. Ta pa odvrne: „Pokropite vsako jed s to vodo, potem mu ne bo ničesar škodila.“

In tako se je zgodilo. Dečku se začno moči vidno vračati in čez nekaj dni je že popolnoma zdrav. Brhko skače že po vrtu očetu v veliko veselje. A kakor je bil radža tega vesel, je postal vendar zelo zamišljen. Bal se je namreč, da se ne bi izpolnila želja misijonarjeva in da ne poželi njegov sin spoznati pravega krščanskega Boga.

2. Arumugamova prošnja.

Prve dni, ko je Arumugam ozdravel, pride o. Frančišek še večkrat h knezu, kjer se igra s princem in ga zabava. Pripoveduje mu veliko o Evropi, o lepi deželi, ki leži na zapadu. Pripoveduje mu o njenih zanimivostih, kako se

vozijo ljudje na izprehod le na konjih in ne na volih kot v Indiji; pripoveduje mu dalje, da bivajo tam samo beli ljudje, da je zelo mrzlo in hodijo ljudje pozimi, ko voda zmrzne, po ledu kot po suhem i. t. d. Pripoveduje mu še o drugih zanimivostih, o različnih šegah in navadah tako, da ga mladi princ z velikim zanimanjem posluša. Knez je tega zelo vesel. Rad dovoli o. Frančišku, da pripoveduje toliko o Evropi; še rajši in še z večjim veseljem pa dovoli princu, da ga posluša, a nikdar si ne upa pustiti ju niti za trenutek samih; boji se namreč, da ne bi povedal duhovnik dečku, kaj mu je obljubil in da mu ne bi prigovarjal, naj ga zaprosi, da sme spoznati pravega Boga. Misli si sam pri sebi: „Če je beli mož res mož in oznanovalec pravega Boga, potem ga bo njegov Bog uslišal in sinček me naprosi kaj takega, kar bo meni in njemu v blagor.“

Nekega dne pripoveduje zopet o. Frančišek po navadi o čudni Evropi. Ko zapazi knez, s kakšno napetostjo posluša princ vse te zanimivosti, mu reče: „Otrok moj, jutri je praznik, posvečen tvojemu ozdravljenju. Ob tej priliki ti dovolim, da me prosiš, kar hočeš; česar najbolj želiš, vsako željo ti z velikim veseljem izpolnim.“ Pričakoval je, da ga poprosi princ, naj ga popelje v Evropo, v ono deželo čudežev, o kateri mu je o. Frančišek toliko pripovedoval, in to bi bil sam rad videl, da bi bil prosil, kajti sam bi bil šel tudi že rad malo v Evropo pogledat. A motil se je.

Ko Arumugam to sliši, tleskne z rokami in reče veselo: „O, oče! samo eno srčno željo imam. Pusti me, da grem s tem belim možem, da se bom pri njem pridno učil. Sluge so mi pripovedovali, da je dal sezidati tu v bližini Tričinapala veliko hišo, nekí zavod z lepimi kipi in slikami, kjer se igrajo otroci na velikem vrtu in se uče različnih umetnosti. Tudi jaz bi se rad učil, da bi bil tako učen kot so ti-le beli duhovniki.“

Ta prošnja pa ni očetu prav nič po volji. Neprijetno mu je, da ga prosi sin ravno tega. Nekaj časa zamišljeno molči, nato pa pravi resno:

„Ker sem ti obljubil, da ustrežem vsaki tvoji prošnji, hočem ti tudi to dovoliti. Toda ali potem ne zapustiš mene, matere, sorodnikov in prijateljev? Ali ne veš, kako zelo bi me potrla tvoja ločitev?“

„O, oče!“ odvrne deček proseče, „saj ne bom ločen od tebe, saj pridem vsak teden domov, da ti povem, kako se mi godi in kaj sem se že naučil.“

Radža pritisne sina tesno na srce in reče ginjen: „Pojdi, otrok moj, kamor te žene srce! Toda povej svoj naklep tudi materi, bratom in sestram.“

Princ uboga in se veselo odstrani, da bi povedal veselo novico materi in vsem domačim. Ko sta knez in misijonar sama, reče knez očetu Frančišku: „Glej, izročam ti svoj najdražji zaklad, svoje upanje! Ali mi hočeš obljubiti, da mi ga boš varoval in učil le dobrega?“

„Rad obljubim to, plemeniti knez,“ odvrne misijonar.

„Ali mi obljubiš dalje, da ga ne boš nikdar silil, naj postane kristjan, da mu ne boš tudi prigovarjal, naj se da krstiti? Le če mi to obljubiš, ti lahko zaupam princa.“ „Zagotovim Vam, da se bo učil pri meni samo lepih, dobrih stvari, kar bo ravno sam želel. Če me pa prosi, da mu naj povem kaj tudi o naši veri, mu pa seve ne morem odreči pouka, in ne zapreti vrat našega svetišča; kajti naš Bog je Bog vseh ljudi in naša vera je vera za vse ljudi.“

„Dobro torej! Jutri ga lahko vzameš sabo in ga začneš takoj poučevati. Vendar pa mu moraš dovoliti, da me sme obiskati vsak teden na domu.“

„Vsak dan, vsako uro, kadar hočete, vas lahko obišče, branil mu ne bom nikdar,“ odvrne oče Frančišek.

„Hvala ti,“ reče radža in pristavi: „Sedaj me pa veseli, da me je princ tega prosil; kajti popotovanje po Evropi bi gotovo škodilo njegovemu mlademu zdravju.“

Misijonar znova hvali Boga za veliko milost, ki mu jo je že naklonil in ki mu jo hoče še nakloniti, kajti prepričan je, da čaka princa in vso knezovo družino še obilo božjega blagoslova.

Doma v zavodu pa zopet skliče vse učence in jim reče: „Otročiči moji, lepo ste molili in uslišani ste bili. Uganite, kaj se bo zgodilo jutri z malim Arumugamom?“

„Krščen bo! Sprejet bo v sv. cerkev!“ kriče enoglasno mali črnoglavčki.

„To bi bilo pa pač malo prehitro,“ reče oče Frančišek, „ampak, če boste pridno molili, se še vse lahko zgodi. Jutri pride semkaj, da se bo z vami učil in igral.“

„Ura, ura!“ vpijejo in kriče zopet veselo otroci in kar poskakujejo od veselja kot brhke srnice. „Sedaj me pa poslušajte!“ začne o. Frančišek, ko se vrisč malo poleže. „Ko pride jutri Arumugam k nam, ga morate zelo prijazno sprejeti. Ne smete pozabiti, da je še mlad pogan in da v krščanstvu še ničesar ne ve. Če bo torej molil in rabil brezverske poganške obrede, ne smete se mu smejati, ker bi ga vaš smeh silno žalil. Saj ne more sam prav nič zato, da je rojen v poganstvu. Previdni morate biti v vedenju, da ga ne bo vaše slabo, napačno vedenje odvrčalo od katoličanstva. Torej naj dela kar hoče, kar pri miru ga pustite. Če vas pa česa vpraša, n. pr. kaj pomenijo slike po sobah in v kapeli, ga lepo podučite in razložite vse prav po katekizmu. Zraven pa veliko molite, da mu podeli dobri Bog milosti izveličanja. Ali boste tako ravnali?“

„Bomo, bomo, oče, skrbno bomo pazili na vsako besedo in molili bomo za Arumugama,“ obljubijo vsi glasno.

„Prav je tako! Sedaj pa pojdite in pripravite se malo za vsprejem,“ reče oče Frančišek. „Ker je star šele deset let, pride v srednji oddenek. Pripravite se torej dobro, pa iskreno molite za dober izid.“

„Velja, velja!“ vsklikne mali Peterček, prebrisan dečko, lepega rjavega obraza in živih oči „potem bo pa pri meni, v mojem oddelku.“

Oče Frančišek se zadovoljno nasmehne in ga posvari s prstom, na kar se razkrope vsi kot vrabci, če vršeš kamen med nje. Vsak gre na svoj posel: eni k svojim pultom, kjer začno urejati knjige, papir in drugo šaro, drugi na vrt, kjer trgajo lepe cvetke in zeleno kitje, da okrase ž njimi sobo novega tovariša. Tretji pa rišejo in slikajo napis, ki se glasi: „Dobrodošel Arumugam!“

Vsi so veseli in gostobesedni in ugibajo med delom to in ono. Pridejo tudi na ime Arumugam, ki jim nikakor ne ugaja. „Pfui! kakšno ime pa je to!“ se oglasi rjavi nagajivček in se popraska po zakrivljenem nosu. „Ravno tako se glasi kot bi mukalo vseh sedem suhih Faraonovih krav: mu - mu - mu.“

„Še grše je, še grše,“ pristavi drugi. „To ime je iznašel sam peklenšček; kajti Arumugam je neki poganski bog, ki ima šest glav.“

„Škoda, da jih nima sedem, potem bi bilo ravno sedem poglavitnih grehov,“ pripomni tretji.

„To mora biti vse drugače,“ se oglasi zopet prvi črnoglavček in potegne čopič preko ustnic. „Kakor hitro mogoče mu doma pošteno ime.“

„Gotovo, gotovo!“ pritrdijo vsi enoglasno. „Kako je bilo že ime onemu ozdravljenemu sinu kraljevega uradnika v sv. evangeliju?“

„Tega sploh ni v evangeliju,“ omeni tovariš.

„E, kaj pa da ne! Kornelij mu je bilo ime,“ se odreže moško drugi.

„To je bil pač čisto drugi človek,“ ovrže zopet tretji.

„To je pač vseeno,“ pripomni prvi, „glavno je, da dobi A - mu - mu - mu - gam pošteno krščansko ime. Ampak kako začnemo?“

„To bo pa lahko. Krstimo ga! Saj smo se vendar učili pred par dnevi v katekizmu. To pa že ne bo nič težkega.“

„Je že res, ampak“ — meni zopet mali črnoglavec, „ampak mi ga ne smemo, razen če je v nevarnosti.“

„Za nevarnost bo pa lahka, ne bo treba dolgo čakati. Črni Peterček, s katerim bo skupaj, postavi marsikoga s svojimi pestmi v nevarnost.“

„Pustite me pri miru!“ zamrmra Peterček, ki pridno urejuje svoje stvari po pultu. Išče namreč in zbira vse svoje podobice in ugiba, katero naj da Arumugamu za spomin. A vsaka ima kako napako, vsaki nekaj manjka.

„Le pogledjte, ta je naredil še svojega angela variha za mučenika,“ ga podraži navihani sosed in pokaže na podobico, ki ji manjkajo roke. Vsi ga obstopijo, se drenjajo krog njega in se mu smejejo. Prišlo bi bilo še do pretepa; v istem hipu pa stopi o. Frančišek v sobo in vpraša resnega obraza, kaj da imajo. Vsi se razkrope zopet vsak k svojemu delu, Peterček pa ostane pri pultu in zardi do ušes. „Kaj pa delaš, Peterček?“ ga vpraša o. Frančišek.

„Ah, oče! sklenil sem, da postanem Arumugamov najboljši prijatelj, zato sem mu hotel

podariti najlepšo podobico za spomin, toda vse so poškodovane.“

„To je lepo, Peterček,“ odvrne o. Frančišek, „a takoj mu ne smeš podariti krščanskih podobic, ker še ne ve kaj pomenijo in jih moli lahko za svoje poganske malike. Svetujem ti pa nekaj drugega, kar mu lahko daš: tale svoj kropilnik z blagoslovljeno vodo obesi v njegovo sobico; z blagoslovljeno vodo je bil namreč ozdravljen in lahko mu poveš, kaj pomeni.“

Kot bi trenil izgine Peterček s kropilnikom v Arumugamovo sobo in ga obesi na steno. Oče Frančišek pa stopi za njim in reče:

„Peter, upam, da misliš resno vso stvar, ki si mi jo ravnokar razodel. Toda če hočeš ž njim občevati in mu z dobrim zgledom kaj koristiti, moraš postati popolnoma drug človek. Obljubiti mi moraš, da hočeš krotiti svoj divji značaj, da se ne boš več pretepal s tovariši, tudi ne ž njimi prepiral, sploh, da hočeš dajati novemu tovarišu lep zgled. Ali si pripravljen vse to storiti? Ali mi to obljubiš?“

„Da, obljubim, to pot bom obljubo tudi držal,“ odgovori slovesno Peterček.

Oče Frančišek ga pobožno prekriža in moli na tihem, naj Bog blagoslovi dobro voljo malega dečka, naj blagoslovi to njegovo navdušenje, da veliko doseže in da ga pripelje do pravega cilja.

Nato se vrne Peterček k tovarišem; takoj zapazi njihove zaničljive obraze; zato reče: „Le posmehujte se mi! Sicer nisem ničesar slikal,

ne risal in ne plel vancev, pa sem vendar nekaj zelo lepega obesil v Arumugamovo sobo.“

„Radovedni smo, kaj si pravzaprav obesil. Kaj pametnega že težko,“ ga podražijo tovariši in stečejo v sobo, kjer zapazijo na steni lep kropiclnik in blestečo biserno matico. Brž se vrnejo in zbodejo nekako zavidljivo Peterčka:

„Nikar se ne bahaj, no! To ti je pa že o. Frančišek svetoval; sam bi se tega gotovo ne spomnil nikdar.“

„Ravno o. Frančišek mi je to svetoval, da,“ odvrne Peterček, „in vse kar mi bo svetoval še o. Frančišek, vse hočem storiti, ker hočem biti od danes naprej popolnoma drug človek.“

Vsi se začudeno spogledajo. Predno pa morejo vprašati Peterčka, kaj ga je prevedlo do tega sklepa, pozvoni trikrat mali zvonček. Brž uredi vsak svoje stvari in gre na svoj prostor.

Drugo jutro oblečejo vsi najlepšo praznično obleko; kajti ta dan je bil posvečen novemu tovarišu, princu Arumugamu.

Kose pripravljajo v zavodu za slovesni sprejem princa, se pa praznuje v knezovi palači dan slovesa. Vsi sorodniki, znanci in prijatelji so zbrani pri knezu, da voščijo poslavljajočemu se princu srečno pot in da mu obenem tudi čestitajo da je tako hitro okreval. Med kosilom razloži in pojasni knez vsem gostom, da postane mladi princ dijak v novem zavodu belega oznanovalca križa, kjer se bo učil vsega potrebnega. Vsi se temu sklepu čudijo in začno prigovarjati knezu, naj obdrži princa doma in naj ga nikar ne zaupa

tujemu človeku, pri katerem mu preti tako velika nevarnost, da se pokristjani. Toda knez vstraja pri svojem sklepu. Vsem odgovarja kratko: „Dal sem besedo in to hočem držati.“

Arumugam pa ni prav nič potr; komaj že čaka da pride ura ločitve, ko nastopi novo pot. Slednjič mu vendar oče namigne in on vstane od mize, objame strastno mater, zakliče vsem gostom veselo: „Zbogom in na svidenje!“ in zapusti z očetom dvorano.

Najprej gresta pred domači oltar, kjer stoji malik Rovana z enajsterimi glavami in dvajseterimi rokami. Tu se knez globoko pokloni, sname z malikove roke belo svileno vrvico, jo vrže princu preko desne rame in jo zaveže pod levo pazduho rekoč:

„To bramovo vrvico nosi vedno pri sebi; znamenje naj ti bo tvojega plemenitega rodu in simbol tvoje vere. Sedaj greš v hišo, kjer molijo križ. Uči se tam od ljudi vsega dobrega in koristnega, toda varuj se nauka njihove vere, in če bi ti prigovarjali, da moli križ, nikar ne stori tega; to bi bilo tebi in meni v veliko nesrečo.“

Arumugam ne razume prav ničesar, kar mu pravi oče; zakaj naj se varuje pred misijonarjem, ki mu je vendar tako dober! Molče in začudeno zre očeta. Ta pa mu čita v očeh, da ne razume njegovih besedi; zato se nasmehne in reče: „Ne glej me tako čudno in plašno! Hočem ti le reči, da ne smeš postati kristjan. Vse drugo bo prišlo samo.“

Po teh besedah gresta po stopnicah navzdol, kjer ju čaka pred vrati osedlan slon. Spretno ga zasedeta in odjezdita proti zavodu očeta Frančiška. Bilo je komaj dobro uro do njega. To gledajo prebivalci Tričinapala za knezom, ki se vedno bolj in bolj bliža svojemu cilja — novemu zavodu.

„Je že tu, je že tu!“ završi v vrstah malih gojencev, ki čakajo zbrani v predsobi, ko se približa slon glavnim vratom in poklekne, da moreta knez in princ stopiti na tla.

Oče Frančišek je čakal pri vratih. Prijazno sprejme kneza in malega Arumugama in ju povabi, naj vstopita. Pri vstopu pa ju pozdravijo še gojenci in obstopijo Arumugama, na kar gredo vsi na vrt, kjer jih čaka nekaj pripravljenih sedežev pod senčnatimi drevesi. Tu pozdravijo učenci svojega novega tovariša z veselo godbo in petjem. Arumugam pa šepne očetu: „Oče, reči belemu možu, da me bo učil tudi godbe in petja!“ Nato se začno gojenci igrati in zbijati nedolžne šale. Tudi Arumugam je hitro med njimi. Kmalu pozna skoraj vse in se tudi prav srečnega in zadovoljnega začuti med njimi.

Knez zapusti zavod ves zadovoljen in vesel, da je princ tako srečen in zadovoljen v novi družbi.

Zvečer pelje o. Frančišek Arumugama v njegovo sobico k počitku. Predno se pa ločita, reče Arumugam ves srečen: „Oče Frančišek! Kako sem srečen, kako sem vesel! Toda — !“ pri teh besedah malo preneha in pomišlja.

„No, kaj pa je? Povej mi, ali se česa bojiš? Kaj te skrbi?“ prigovarja mu prijazno misijonar.

„Ali je res,“ vpraša čez nekaj časa Arumugam, „ali je res, da me hočeš pokristjaniti?“

„Kdo ti je pa to rekel?“

„Oče me je svaril doma,“ odvrne odkrito-srčno princ.

„Tvoj oče te je pripeljal semkaj, da se tu kaj lepega naučiš in postaneš dober mož,“ nadaljuje o. Frančišek. „V tem te hočemo vsi podpirati. Vse drugo pride že samo.“

„Tako mi je rekel tudi oče,“ pripomni princ, „pa ga nisem prav razumel.“

Pobožni misijonar blagoslovi še enkrat princa; nato zapusti sobo in gre v kapelo pred tabernakelj, kjer moli: „O Jezus, moj Odrešenik, moj Gospod in moj Bog! Blagoslovi tega dečka in njegovega očeta, da spoznata Tebe edino-pravega Boga. Blagoslovi pa tudi vso hišo, vse otroke, ki si mi jih izročil, da te spoznajo, ljubijo in časte ter dosežejo večno zveličanje. Amen.“

3. Pet let med kristjani.

Drugo jutro se zbudi Arumugam v novem stanovanju že na vse zgodaj. Predno odpre dobro oči, zakliče po stari navadi: „Sam! prinesi mi sveže vode!“ Ker se pa nihče ne oglasi, pogleda po sobi in se spomni, da ni doma v palači, marveč v zavodu dobrega misijonarja. Veselo se nasmeje, skoči pokonci, se umije in obleče. Ravno hoče zapustiti sobo in poiskati očeta Fran-

čiška, kar zapazi lep kropilnik z blestečo biserno matico, ki ga je obesil na steno prejšnji dan Peterček. Radovedno ogledava lepo stvar od vseh strani, a ne more uganiti, kaj naj bi to bilo. Doma so sicer tudi v nekaterih dvorinah velike srebrne posode po stenah napolnjene s svežo vodo, da se čisti in hladi zrak, ali pa se umivajo v njih roke; toda one so velike, ta je pa tako majhna, da si človek komaj prst pomoči v njej. Še bolj pa ugiba, kaj neki pomeni lepa podoba, ki stoji za kropilnikom. Izrezana je iz najfinejše slonove kosti in predstavlja duhovnika v lepi obleki, ki si umiva roke v krasni posodi; za njim pa se dviga lep portal in kupola krasnega svetišča.

Ko Arumugam tako premišlja in motri malo posodico, se odpro naenkrat vrata in v sobo stopi o. Frančišek. Arumugam mu skoči veselo nasproti, ga prisrčno pozdravi in vpraša: „Čemu je pa tale voda v mali posodici in kaj pomeni ta krasna podoba zadaj?“

„To je blagoslovljena voda, s katero sem te kropil, ko si bil bolan, da si ozdravil. Mi jo pa rabimo vsak dan, da nas varuje kač.“

Ko Arumugam to sliši, zgrabi hlastno posodico in izpije vso vodo. O. Frančišek se lahko nasmeje in princ ga vpraša: „Čemu se mi pa smejete?“

„Ker mi ne rabimo vode tako, mi je ne pijemo, marveč se le kropimo ž njo,“ odvrne mirno misijonar.

„Kdo je pa tisti slonokoščeni mož?“ vpraša princ dalje.

„To ti razloži vse Peterček, tvoj tovariš,“ reče o. Frančišek, ta ti je tudi to podaril; Peterček te bo vodil po hiši in po vrtu ter ti vse razkazal in razložil.“

„Ali je to oni divji Peterček kot ga kličejo tovariši?“ vpraša Arumugam.

„Da, to je tisti. Ali ga že poznaš?“

„O sva bila že včeraj dobra prijatelja,“ pritrdi Arumugam.

„Dobro, s tem se torej vse zmenita,“ reče zopet ljubeznivo misijonar; „sedaj pa pojdi k zajtrku in potem pokličem Peterčka.“

Po zajtrku že hodita po vrtu Arumugam in Peterček kot stara prijatelja. Peterček ga vodi po vsej hiši, pokaže mu vse šolske sobe, pevsko in igralno sobo in telovadnico. Arumugam kar občuduje vse to in toliko izprašuje, da mu Peterček komaj odgovarja. V pevski sobi udari Arumugam prav nerodno na glasovir ter reče: „Glasbe se hočem tudi še posebno pridno učiti. Ali znaš ti Peterček igrati?“

„Ne,“ odvrne Peter osramočen, „o. Frančišek pravi, da nisem zato, ker razbijem vse inštrumente.“

Stopita na vrt in prideta do prijetnega kotička, kjer stoji velik kip Matere božje z Jezuškom v naročju. Okrog cvetó lepe bele lilije, rdeče vrtnice in druge cvetke. In Peterček pokaže na kip ter opomni: „Poglej, to je pa Mati božja!“

„O kako je lepa! Veliko lepša kot naši poganski maliki,“ vsklikne Arumugam. „Ali je tudi to kaka boginja?“

„To ni boginja, pač pa prva med svetniki in svetnicami v nebesih in mati Jezusa Kristusa, ki se je včlovečil, da bi nas odrešil.“

„Kaj pomeni pa ta grda kača,“ vpraša Arumugam radovedno dalje, „na kateri stoji presveta Gospa? Ali ljubi kače?“

„O ne!“ odvrne Peterček, „kača je hudoben duh, ki hoče zapeljati vse ljudi v greh in jih za večno pogubiti. Toda Mati božja je strla kači glavo; vidiš, tako jo je strla, da nam ne more ničesar škodovati, če prosimo Mater božjo za pomoč.“

„To hočem tudi jaz storiti,“ reče princ „ali bo pa tudi meni pomagala, ker nisem kristjan?“

„Gotovo!“ odvrne Peterček, „vsem rada pomaga, ki jo prosijo pomoči.“

„Potem je pa veliko dobrotljivejša in mogočnejša kot naš brama; ta nima nikake moči nad kačjim strupom in tudi ne pomaga vsakemu. Toda ravno se spomnim, da mi je rekel o. Frančišek, da si mi ti podaril ono krasno posodico z blagoslovljeno vodo. Hvala ti, Peterček! A povej mi sedaj, kaj pa pomeni oni slonokoščeni mož z visoko kapo?“

„To je judovski duhovnik. Veš, judovska vera je bila kot neka predpodoba krščanstva. Kakor so si morali umivati roke judovski duhovniki pred darovanjem, tako čistimo tudi mi svojo dušo madežev pred vsako molitvijo in vsakim delom. Reči moraš le: ‚V imenu Očeta, Sina in svetega Duha; očisti me, o Bog, po krvi

svojega Sina vseh grehov in varuj me v dušnih in telesnih nevarnostih.“

„Počakaj no, Peterček,“ mu seže Arumugam v besedo, „kaj delaš pa pri tem z roko?“

„To je pa znamenje sv. križa,“ odgovori Peterček, „poglej, to moraš takole delati.“ Pri tem prime dečka za desnico in ga pokriža s palcem na čelu, na ustih in na prsih. „Tako, sedaj poskusi enkrat še sam!“ V tem hipu zapoje zvonček, ki ju povabi v šolo. Peterček reče prijazno:

„Sedaj pojdi, greva v šolo!“

Urno jo ubereta po vrtu in stopnjicah, kjer ju čaka vrhu stopnjic pred šolsko sobo o. Frančišek. Malo pomisli, kateri sedež bi določil Arumugamu, nato pa ga posadi poleg Peterčka, ki kar zardi od veselja. Potem se o. Frančišek pobožno prekriža in začne moliti. Takrat pa pogleda Peterček Arumugama in mu šepne: „Delaj tako kot jaz!“ Dasi je zelo pazil Arumugam na Peterčka, se vendar ni še pravilno prekrižal. V zadregi si pomaga nekaj z desno, nekaj z levo roko. Otroci pa šepetajo doli v zadnjih klopeh: „Ta bo pa gotovo kmalu kristjan. Se že prekrižuje.“

„A dela križ z obema rokama,“ pripomni navihano Jožek, ki sedi bolj zadaj.

„Nič ne de, za začetek je dobro,“ mrmrajo drugi in o. Frančišek mora migniti z roko, da napravi zopet mir.

Med poukom pripoveduje o. Frančišek veliko o zgodbah sv. pisma in Arumugam po-

poslušaj s tako pozornostjo, da je o. Frančišek vidno ginjen.

Prvi teden mine Arumugamu med delom in igro zelo hitro, hitreje kot doma en praznik. Zadnji dan tedna pa prijezdi knez po princa, da ga odpelje domov na kratek obisk. Arumugam se mu vrže v naročje in vsklikne:

„Oh, oče, tako sem srečen! tako sem vesel in zadovoljen! Hvala ti, da si me dal semkaj v to šolo. Pomisli, oče, dvanajst dobrih prijateljev imam že, pa še več: vsi so moji prijatelji. Veliko rajši jih imam kot starega Dobra, ki mi je strgal zadnjič biserno verižico z vratu, ker je bila lepša nego njegova. Kaj takega se tu ne primeri nikdar. Toda skoraj bi pozabil. Kako je pa kaj doma? Kako se godi tebi, mami, znancem in prijateljem? Ali ste vsi zdravi? Kako je pa z mladimi sloni? O, oče, jaz sem tukaj tako srečen! Kako sem zadovoljen!“

Knez se nasmehne zadovoljno veselemu princu in reče: „No, no, rad priznam, da si se navadil govoriti tako hitro, da še do besede ne pridem.“

„Učimo se pa tudi molčati,“ ga zavrne Arumugam, „in sicer vsak dan od 2. – 4. in od 5. – 7. zvečer.“

„Pa od 8. zvečer do 8. zjutraj,“ dostavi smeje se knez.

„Tega pa ne,“ odvrne Arumugam resno; „tako dolgo pa ne ležimo, sicer ne dobimo nič zajtrka. ‚Rana ura, zlata ura‘, tako pravi večkrat o. Frančišek.“

„Veseli me, da si tako srečen in zadovoljen; sedaj mi pa povej kaj že znaš!“

„Dvakrat dve je štiri, trikrat tri je devet, štirikrat štiri je šestnajst desetkrat deset je sto,“ našteva Arumugan vedno hitreje in glasneje.

„Presneti otrok! saj znaš še več kot jaz,“ reče knez.

„In več kot moj neumni Dobra,“ dostavi Arumugam. „Znam že tudi malo angleški: My father is good, my mother is good, and my sisters are good.“*)

Knez se zadovoljno nasmehne, nato ga vpraša malo resneje: „Sedaj mi pa povej Arumugam, ali so te tudi v krščanstvu že česa učili; ali so te peljali celo k svoji službi božji?“

„O ne, tega pa ne!“ vsklikne princ in nadaljuje polglasno in skrivnostno: „v kapelo pa ne sme nihče drugi kot samo kristjani. Enkrat sem pa vseeno poslušal pri vratih in slišal sem, kako lepo pojejo, oh, tako lepo pojo, samo razumel nisem ničesar. Pa molijo vsi skupaj na glas. Misli si, kako čudno. Kristjani molijo, da naj pride kraljestvo božje na zemljo. Pa za vsakdanji kruh molijo, za druge jedi pa ne, ki so še boljše. To je vendar neumno, ne?“

Knez se mu smeje, da mu kar solze zalivajo oči.

Arumugam pa nadaljuje:

*) Moj oče je dober, moja mati je dobra, in moje sestre so dobre.

„Pomisli, oče, kristjani imajo zelo velike dolgove, ker vedno molijo: ‚Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.‘ Mislim, da prosijo svojega Boga, da naj jim poplača dolgove.“

Knez se ne more več smejati. Vse ga že boli od smeha, zato zakliče:

„Miruj vendar že, sicer umrjem od smeha!“

„Nikar se ne smej, to je vse resnica,“ pravi princ odločno in nekam užaljeno. „Pa še nekaj sem zapazil. Tega pa nikomur ne povem.“

„Svojemu očetu že lahko poveš.“

„Toda ne smeš nikomur povedati,“ reče princ s povzdignjenim prstom.

„Gotovo ne,“ obljubi knez, „kaj pa je vendar takega?“

„Kristjani imajo hudo pa nevarno bolezen.“

„Kaj? Bolezen? Pa morda še nalezljivo bolezen imajo?“

„Bolezen, da, pa ne samo v zavodu, marveč o. Frančišek je zadnjič pridigoval, da imajo vsi nevarno bolezen; zdi se mi, da jo imenujejo podedovani ali izvirni greh. Zakaj se mi pa že zopet smeješ? Zagotovim te, da je vse to gola resnica, vsi imajo podedovani greh. Sami to pravijo in zato, zdi se mi tako, stavijo otrokom kože.“

Knez se mu ves čas smeje. Vsledtega se čuti Arumugam nekam užaljenega in pobitega, ker misli, da pravi kaj neumnega. Še bolj ga je pa sram, ko pove knez doma vse zopet natančno, da se mu tudi drugi smejejo. Sklene

tedaj, da ne pove nikdar več kaj o zavodu in o šegah tamošnjih kristjanov. Oče se pa tega veseli, ker si misli: če misli sin o krščanskih šegah tako neumno, pač ni nevarnosti, da se pokristjani.

Bog je pa tudi to na dobro obrnil. Dopusstil je to malo sramoto Arumugamu zato, da bi bil pozneje, ko bo vedel že vse skrivnosti krščanske vere, bolj previden. In res, ko je spoznal pozneje natanko sv. vero in njene skrivnosti, ko je prejemal že tudi sv. zakramente, ni o tem doma nikdar ničesar govoril.

Ta obisk na domu mu vzbudi še večje veselje do zavoda in še z večjo ljubeznijo do mirnega življenja in svojih novih prijateljev se vrne v zavod. Le tu je odslej srečen, le tu zadovoljen, med ljudmi, ki ga ljubijo in so mu vedno naklonjeni.

Prišel je sklep šolskega leta. Arumugam je med vsemi najboljši in najpridnejši. Dobil je prvo darilo. Zato je pa knez jako ponosen na svojega sina in takoj sklene, da ga pusti v zavodu, dokler ne konča vseh študij.

*
* *

Preskočimo pet let. Arumugam je še vedno tako priden kot je bil v prvem letu. Uči se tako marljivo, da angleški guverner čestita knezu raditega in mu obljubi, da mu poskrbi po končanih študijah visoko mesto pri vladi v Indiji. Arumugam pa ni napredoval samo v učenosti,

napredoval je tudi v čednosti. Postal je med tem časom vrl, krepak, odločen in čednosten mladenič. Za vse pa se mora zahvaliti le milosti božji, ki je od prvega dne, kar je v zavodu, rosila nanj in na njegovo mlado življenje obilo blagoslova. Kmalu spozna, da je le katoliška vera prava in zato prosi nekoč o. Frančiška, če sme biti v kapeli pri službi božji. Ta pa mu odvrne:

„Braniti ti ne morem in ne smem, če hočeš to storiti. Vendar vprašaj še očeta!“

Toda Arumugam ne vpraša očeta, ker se ga boji, marveč gre svojevoljno k sv. maši in pridigi. Ve dobro, da ga vzame oče v istem trenutku domov, ko ga poprosi za dovoljenje.

Sprva se je učil vsega od Peterčka, pozneje pa sam iz knjig in pridig o. Frančiška. Ta se večkrat sam čudi, kako zelo se kaže milost božja nad tem poganskim mladeničem. Arumugam je bil namreč lep zgled čistosti, ponižnosti, ubogljivosti in ljubezni do bližnjega. Kolikorkrat vidi kakega berača, vselej vpraša o. Frančiška, če mu sme dati kaj vbogajme. Vse, kar ima, vse hoče razdati drugim. Večkrat mu mora o. Frančišek to celo prepovedati.

Nekega dne zagleda Arumugam pred vrati zavoda ubovega dečka, sinu revnega kmeta, ki nosi v zavod vsak dan vodo. Imel je ovito le strgano čunjo krog ledij in brez pokrivala stoji na vročem solncu. Arumugam steče v svojo sobo, poišče svojo obleko in slamnik ter vrže vse dečku skozi okno. Ta pogleda kvišku in se

s solzami v očeh zahvali svojemu dobrotniku. Tudi njegov oče pride pozneje v zavod in se zahvali o. Frančišku za podarjeno obleko. Ta pa takoj ugane, kdo je to storil, in zato reče: „Dobri mož, ta vam je podaril sin bogatega kneza. Molite zanj, da se izpreobrne, ker je še pogan!“

Tako je izpolnjeval Arumugam vse predpise evangelija in le ena stvar ga je zelo bolela, da ne more prejemati sv. zakramentov skupno z drugimi tovariši.

Ko dopolni petnajsto leto, pride nekoč k o. Frančišku in vpraša: „Oče, kaj naj storim, da bom krščen?“

O. Frančišek je globoko ginjen. Čuti namreč, da je sedaj za dečka odločilna ura tu. S solznimi očmi mu reče:

„Če hočeš biti krščen, moraš povedati to svojemu očetu, in potem —“ ne more dalje. Arumugam pa mu pomaga in dostavi: „in potem vse izgubiti.“

Nato gre Arumugam v kapelo, kjer dolgo kleči in moli pred tabernakelnom. O. Frančišek pa pravi sam pri sebi: „Ubogi mladenič! Revež, berač bi bil lahko mirno krščen, ti pa, sin bogatega kneza, si moraš krst, svojo srečo in prostost, drago odkupiti!“

Tako je tudi bilo. Ko postane Arumugam kristjan, ga izbrišejo iz svoje rodovine, izbrišejo iz vrste svojih sorodnikov, in izgubi premoženje, lepo dedščino, izgubi vse, kar vabi mlado srce. Hud boj je moral prebojevati, več dni je bil

sam, zamišljen in tih, a zmagal je. Zgodilo se je namreč nekaj, kar je po božji previdnosti odločilo njegovo usodo in njegovo bodočnost.

4. Dobro delo in njegove posledice.

Arumugam bi moral kmalu zapustiti krščanski zavod, zapustiti očeta Frančiška in svoje prijatelje. Krenil bi s tem morda s pota, po katerem je šel k spoznanju pravega Boga, k pravi veri in večni sreči. A v tem času nekako se primeri nekaj, kar postane zelo velike važnosti. Vinfrid, učitelj glasbe v zavodu, povabi nekega dne Arumugama, naj gre ž njim obiskat revnega bolnika. Vinfrid je namreč osnoval družbo sv. Vincencija za bolnike, ki še dandanes obstoja in je razširjena po vsem svetu. Dobro je poznal Arumugamovo dobro srce in mislil, da mu ravno telesna dela usmiljenja in ljubezni do bližnjega najlažje zadobe milost izpreobrnjenja. Zato ga vpraša:

„Hočeš iti z mano k nekemu bolniku?“

„Kdo je pa bolan?“

„Sin nekega ubogega kajžarja,“ odvrne Vinfrid, dobro vedoč, da je knezovemu sinu po poganskih predsodkih strogo prepovedano občevati z ubogim ljudstvom nižjih slojev.

„Parija?“*) vsklikne prestrašen Arumugam.

„Ali ne veš, da sem izgubljen, ako izve to moj oče ali kak drug sorodnik?“

*) Parija se imenujejo ljudje, ki pripadajo nižjim slojem. So nekako to kot pri nas kajžarji.

„Kar storite enemu teh malih, meni storite,“ ga zavrne Vinfrid, Arumugam pa zre predse neodločno in ne vedoč, kaj naj stori. Tedaj pride mimo stara ženica, ki se komaj plazi ob palici, in poprosi miloščine. Arumugam ji da nekaj, nakar se ženica lepo zahvali: „Bog blagoslovi vas in vsa vaša pota, mladi gospod!“ Ko Arumugam to zasliši, reče odločno: „Grem s teboj, ta pot je blagoslovljena.“

Tiho stopata oba proti predmestju. Kar se ustavi Vinfrid pred nizko, raztrgano kočico ter reče: „Tu notri stanuje največji revež, kar jih poznam.“ Arumugam vstopi in spozna na prvi pogled človeka, ki je nosil v kolegij vodo, in njegovega sina. A tudi ti spoznajo njega, svojega dobrotnika, ki je podaril sinu obleko, in oče vsklikne: „Kaj? Sin kneza pride k meni, ubogemu revežu? Bog blagoslovi Vaše plemenito delo, dobri princ!“

„Vi ste sin bogatega kneza?“ vpraša stakajoče bolna žena, ki leži na tleh na trdi slami. „Ali je to mogoče? Ali ste že kristjan?“

„Nisem še, dobra ženica, a rad bi bil kmalu,“ odvrne Arumugam in zardi. Nato jih tolaži s prijaznimi besedami, gre tudi k otrokom, ki se samo malo zaviti v cunje stiskajo v kot. Starejši pa, kateremu je podaril Arumugam obleko in slamnik, zre tako zaupljivo in hvaležno v oči, da je Arumugam kar ginjen. Pri odhodu pa potegne iz žepa polno mošnjo denarja, jo da ženici in reče:

„Molite zame vi in vaši otroci, da mi da Bog dovolj moči, da premagam vse težave in postanem kristjan!“

„Da, da, gospod,“ odvrne ženica, „vem, za Vas je to veliko težavnejše kot za nas. Vi morate pač vse žrtvovati. Toda molili bomo za Vas vse svoje življenje, da Vas Bog že tu blagoslovi in Vam že tu stoterno povrne vse, kar boste morali zaradi njega pustiti.“

Arumugam seže še vsem v roke, obljubi, da že še pride kdaj in stopi vun iz koč; Vinfrid pa za njim.

Komaj pa stopi na cesto, izvije se mu bolesten vsklik iz prsi. Pred sabo uzre svojega očeta, ki jezdi ravno mimo na lov, obdan od množice služabnikov. Vinfrid, ki stoji še med vrati, se skrije brž nazaj v sobo; tedaj pa zagrmí knez na princa:

„Arumugam! — ali si ti? Kako pa prideš vendar tu v to pasjo luknjo revnega parije?“

Arumugam nevede kaj naj odgovori, ves prebledel molči. Radža vpije dalje: „Že vem, kaj je s tabo. Halo, sem k meni!“ In takoj mora zajezditi slona in obrnejo se ter gredo vsi proti domu. Med potjo pa rohni vedno oče nad sinom:

„Kaj pa delaš tod okoli?“

„Prinesel sem velikemu revežu miloščine,“ odvrne Arumugam.

„Ali si mogoče že kristjanski pes?“ vpije knez dalje.

Nekaj časa ne ve Arumugam, kaj naj odgovori, nato pa reče:

„Ne še!“

„Že vem kaj je. Moj brama me je pripeljal ravno pravi trenutek tod mimo, da te obvarjem te nesreče. Ali ve o. Frančšek — brama naj ga kaznuje na mestu — da laziš tod okrog parije?“

„Ne!“ odvrne Arumugam odločno, „šel sem naskrivnem.“

„To je njegova sreča, sicer bi mu zažgal -- pri Višnu in Sivi — zavod na vseh štirih oglih.“

„Oče!“ vzdihne deček proseče.

„Tako!“ se razsrdi znova knez. „Torej ti je več do sreče tega psa kot do moje in do svoje lastne? To si dobro zapomnim.“ Nato obmolkneta oba. Arumugam pa začne na tihem moliti: „Gospod, tvoja volja naj se zgodi; ti si tako hotel. Vsled dobrega dela, ki sem ga storil tebi v čast, sem prišel v to stisko. Mirno sprejem vse, kar mi pošlješ.“

Medtem dospejo domov v veliko začudenje vseh, ki so ostali doma. Radža je izredno jezen in divji. Pred gradom vzame puško v roke in ustreli na mestu najboljšega psa ter zavpije:

„Tako kot psa ustrelim i tebe, če to storiš, kar nameravaš.“

Nato se odpravi po stopnicah v sobo in Arumugam mora za njim, zgoraj pa ga zaklene v majhno sobico in ga pusti ves dan samega zaprtega. Šele proti večeru ga obišče in skuša priti do svojega cilja mirnim putem. Arumugam je klečal cele ure in molil, da bi se oče

pomiril in ne stopil predaleč v svoji jezi ter morda res izvršil divjega čina. Ko vstopi oče, se dvigne proseče proti njemu. A čudo, knez je nepričakovano prijazen, da celo objame ga ljubeznivo in reče:

„Glej, srčno te ljubim in ravno raditega sem se zjutraj tako razburil. Bal sem se namreč, da ti ne bi tvoje neumno dejanje pokvarilo vse sreče. Arumugam, srce moje, ne plakaj! Ne boj se! Sedaj bodi pa pridnejši in pametnejši in nikar mi ne delaj več takih sitnosti in neumnosti kot danes zjutraj.“

„Oče,“ reče Arumugam mirno a odločno, „to ni bila neumnost; storil sem to iz prepričanja. Trdno verujem, namreč v Jezusa Kristusa, in postati hočem kristjan.“

„Budalasti mladenič!“ zavpije razburjeni oče, „ti si blazen, ti si neumen! Prosim te, rotim te, ne reci tega nikomur; kajti če izvedo to tvoji sorodniki, ti lakomni prilizuni in nevošljivci, zahtevajo takoj, da se te izbriše in črta iz cele rodovine. Veš da bi mi vzeli radi dediča, da potem oni sami podedujejo in si delé moje premoženje; jaz bi bil nesrečen, ti pa največji revež.“

„Oče! Jaz moram vse zapustiti in iti za resnico, ki sem jo spoznal.“

„Pojdi no, to je neumnost!“ nadaljuje zopet knez. „Le meni veruj, vsaka vera ima nekaj prikupljivega na prvi pogled, tako tudi vsak bog. Če ga pa od blizu pogledaš, je pa peklenška spaka.“

„Nikakor ne, oče!“ odvrne odločno Arumugam. „Jezus Kristus je pravi Bog in le v njegovem evangeliju je resnica. To trdno verujem, o tem sem globoko prepričan. To čutim vse v srcu.“

„Odkod pa vse to veš?“ vpraša oče, hkrati pa ves preplašen obledi.

„Kaj ne bi vedel, saj že pet let študiram Kristusov nauk in ga razmotrivam, in dolgih pet let molim za pravo spoznanje.“

Tedaj se pa knez še bolj razburi, pogleda ves preplašen princa in zapusti sobo.

Knez si ne ve več pomagati. Poskusil je že zgrda, ni šlo, poskusil zlepa, vse zastonj. Slednjič poskusi še nekaj. Med služabniki ima nekega imenitnega Indijanca po imenu Manarja. Tega pokliče, zaupa mu vso stvar in mu reče, naj mu kaj svetuje, da odvrne od sebe in svoje rodovine vse slabe posledice, ki bi sledile sinovemu krstu.

„Knez,“ odgovori mu Indijanec z globokim poklonom in velikim spoštovanjem „že takrat, ko si dajal sina, sem slutil nekako, da bo tak konec. Zakaj nisi poslušal takrat mene. A sedaj je prepozno. Vendar te prosim, nikar ne poskušaj s silo. Čas že sam predružači sklepe, posebno še sklepe mladih ljudi. Pošlji princa daleč strani, da ne bo mogel občevati s kristjani. Pošlji ga n. pr. na otok Cejlon v šolo imenitnega učenjaka Vadijadiša. Če ostane dalj časa tam, pozabi počasi na kristjane, pa tudi madež, ki ga je dobil danes zjutraj, se mu deloma pozabi in očisti.“

„Moder si, Manar, in dober svet si mi dal. Toda kdo naj mi ga popelje na Cejlon?“ vpraša knez.

„Prepusti stvar mojemu oskrbniku Knagorju; sodi pač med nižje sloje, a je zelo zvit in tebi z vso dušo vdan.“

„Dobro!“ pritrdi knez. „Knagor naj ga popelje na Cejlon, sam pa ga spremim do morja.“

Pri tem ostane. Krog polnoči zbudi knez princa in mu veli, naj se takoj napravi. Ta zre začudeno očeta in vpraša, kaj to pomeni? Knez pa odvrne: „Vstani brzo, ne obotavljaj se! Brž se napravi in pojdi, ker moramo takoj odpotovati.“

Ker se princ le nekam obotavlja, ga prosi znova: „Ne obotavljaj se vendar, dragi sin, marveč pojdi brž z mano. Skupaj pojezdiva namreč v bramanski samostan, da se naučiš dobro vere svojih pradedov, predno se daš krstiti in prestopiš k novi veri. Nekam moraš z doma, da se vsaj ta šum današnjega dne malo poleže. Če boš po dveh letih, ko končaš šolo v samostanu, še vedno teh misli, potem stori kar hočeš in pojdi, kamor hočeš.“

Te kratke hladne besede sežejo Arumugamu globoko v srce. A ostane trden. Brž se napravi in gre za očetom po stopnicah. Zunaj ju že čaka slon. Knez ga spretno zasede, Arumugamu pa pomaga podoskrbnik in ga posadi spredaj na sedež poleg vodnika. Še enkrat se ozre Arumugam nazaj na domači grad, še enkrat pogleda tja proti zavodu o. Frančišča, in začno se pomikati po gladki, široki cesti v mirno temno

noč. Kam? Arumugam ne ve ničesar kam gredo. Proseče zre v nebo in moli: „O ljuba Gospa, pokaži mi svetlo zvezdo vodnico, da me vodi na tej nevarni poti!“

Medtem pa že izve o. Frančišek, da sta se sešla pred kočo ubogega pariije knez in Arumugam. Trdno sklene roke, pogleda k nebu in vzdihne: Ubogi deček! Ali je moralo pač do tega priti? Zdi se mi, da sem čutil to že naprej.“

„Toda, kako morate biti še tako mirni pri vsej tej nezgodi?“ vpraša Vinfrid misijonarja. „Sedaj moramo pač hitro vse ukreniti, da iztrgamo Arumugama iz rok njegovih poganskih sorodnikov.“

„Tega pa že ne,“ ga zavrne odločno o. Frančišek. Ta boj mora prebojevati sam in ga bo tudi z božjo pomočjo. Naše vmešavanje bi mu le škodilo. Sicer pa se mu ni treba ničesar bati, dokler je v očetovih rokah. Saj oče vedno ljubi otroka. Toda moliti moramo zanj, veliko moramo moliti, da ostane trden. Molitve sedaj najbolj potrebuje.“

Zvečer se je vračal Vinfrid iz zavoda proti domu. Med potjo pa ga sreča ubogi pariija, ki ga je obiskal zjutraj z Arumugamom. Prijazno ga pozdravi in reče: „Gospod, Arumugam, vaš dobri prijatelj, odpotuje danes ponoči. Moj sin, Tomaž, saj ga poznate, nosi vsako jutro vodo v hlev knezovega slona. Ko sem zjutraj videl, kako je knez jezen, sem naročil Tomažu, naj malo popazi, če bo mogel kaj izvedeti, kaj misli storiti s princem. Ravno kar je prišel domov z novico,

da je pred palačo vsedlan slon, pripravljen za daljšo pot. Knez sam jezdi z doma in odpelje princa sabo.“

„Kam li?“ vpraša Vinfrid. „Vedeti moramo kam, da mu v slučaju potrebe in stiske lahko pomagamo!“

„Sedaj pač še ne vem. Toda bodite brez skrbi, moj Tomaž gre za Arumugama v smrt, če treba. Uren je kot gazela in zvest kot zlato; zato mislim poslati Tomaža, naj gre za njimi in nam poizve, kam je šel in kaj je storil ž njim knez.“

5. Pismo s Cejlona.

Dva meseca sta že skoro minila, odkar je obiskal Arumugam ubogega pariyo. Takoj drugo jutro, ko je odjezdil, pove pariya vse o. Frančišku. Pove mu vse natanko, kako je moral Arumugam, v sredi temne noči zapustiti dom in iti nekam v negotovo tujino. Pove mu tudi, da je šel Tomaž za njimi, da jim sledi do konca in potem poroča, kje je in kako se mu godi. Toda mine dan za dnevom, a o Arumugamu ni ne duha in ne sluha. Tudi knez sam se je že davno vrnil, a nihče ne ve, kam je odpeljal princa.

O. Frančišek, Vinfrid in drugi pobožni ljudje so v velikih skrbah zanj in molijo še enkrat toliko kot poprej. Že skoro vsi obupajo. Kar pride nekega dne pismo z otoka Cejlona. Pismo piše neki misijonar na o. Frančiška.

Ta se zelo čudi, da pride pismo s Cejlona nanj, saj ne pozna nikogar od tam. Brž pokliče Vinfrida in pariyo k sebi in jima čita pismo. Misijonar s Cejlona piše, da je sprejel tam pred par dnevi ubogega dečka iz Tričinapola, imenom Tomaža. Deček je bil zelo truden in je imel vse noge tako ranjene, da ni mogel niti stati. Ko se nekoliko pri njem odpočije, mu začne pripovedovati čudno zgodnico o edinem sinu kneza iz Tričinapola, ki je možno resnična, ker resnica je, da je bil ravno v tem času sprejet neki mladenič v šolo poganškega učenika Vidijadiša. Tomaž ga prosi tedaj naj piše to takoj o. Frančišku in drugim znancem, da ne bodo v skrbeh zanj.

Pripovedoval pa mu je svoje dogodke takole:

„Onega dne, ko je Arumugam obiskal mojo mater, sem šel pred grad ter sem vohunil, kaj bo z Arumugamom. Videl sem velikega slona, ki je bil pripravljen za daljšo pot. Krog polnoči ga pripeljejo vun in knez, princ in Knagor ga zasedejo ter odjezdijo. Slišal sem še, ko zakliče knez: „V Negapatam!“ in izginili so. Kar morem začnem teči po stranskih potih vedno pred njimi. Prvi in drugi dan jih še lahko dohajam, tretji dan sem pa že malo vpešal in težko bi jim bil sledil, ako me ne bi bil vzel neki Anglež na svoj voz. Tako dospem istočasno s knezom v mesto. Tu izgubim za nekaj časa slona in že sem se bal, da jih ne bom mogel več najti, kar zapazim, da se poslavlja princ od očeta in gre na ladjo v pristanišču.

Najrajši bi planil k njemu in šel kar ž njim; a bal sem se, da me ne bi spoznal Knagor. Na drugi strani sem se pa zopet bal, da ne bi izgrešil princa, če grem morda na drugo ladjo. Prosil sem torej angela variha za nujno pomoč. Ko takole premišljam, kaj mi je storiti, zapazim naenkrat, da nosijo ljudje v majhnih posodah premog na ladjo. Zagrabim ročno še jaz eno posodo, ngrabim premoga in ga nesem na ladjo. Tu pa poprosim nadkrmarja, naj me vzame v službo, da bom nosil premog. Malo me pomeri od nog do glave in reče: „Zakaj naj te pa rabim?“

„Delal bom, kar bom mogel, da dobim le hrano, ker tu ne morem ničesar zaslužiti,“ mu odvrnem proseče.

„Najprej se hočem prepričati, če si za kako rabo. Pomagaj tu pri premogu, potem ti pa povem, ali te vzamem ali ne!“

Kar morem delam in nosim, da kar omagujem pod težkim bremenom. Čez dobro uro pa mi reče: „Lahko ostaneš tu na ladji in se pelješ z nami, a ostati moraš vedno na dnu ladje!“

Ubogam in zlezem na dno ladje, kjer sem imel vedno kaj malega opraviti. Najprvo se ustavimo v Džafni. Skozi majhno luknjico kukam vun, ali ne izstopi morda tu princ; in ne vidim ga. Le par sodov so odložili in šli smo zopet dalje po mirnem morju v Kolumbo. Tu se zopet ustavimo in jaz pridem v nove skrbi za princa. Srčno prosim angela variha, naj mi pomaga iz ladje, ako Arumugam izstopi. In glej! Res

zagledam Knagorja in Arumugama na železni brvi, po kateri gresta z ladje na suho. Brž se splazim na krov in gledam, kako bi prišel na suho. Ko takole premišljam, stopi k meni nadkrmar in mi reče: „Hej, dečko! Pomagaj no pri delu! Malo svežega zraka ti ne bo škodilo.“ Brž planem pokonci, zgrabim mal zabojček in hajd doli na suho. Komaj pa ga postavim na tla, jo uberem, kar mi dopuščajo moči, proti mestnim ulicam in se izgubim med mnogoštevilno množico.

Princa sem že izgubil izpred oči. Ravno mislim, kje in kako bi ga našel, kar se spomnim, da moram biti previden, da me morda ne zasledijo mornarji, ki so me na ladji že spoznali, me vjamejo in odpeljejo nazaj na ladjo. Zato jo uberem vun iz mesta, kjer se vležem na majhnem griču pod senčnato drevo. Zaupno kličem na pomoč Mater božjo in angela variha. Komaj pa ležim nekaj časa, že zapazim, da prihaja po cesti od mesta velik slon. Ko pride malo bliže, spoznam dobro Arumugama in Knagorja, ki sta na njem. Od veselja hočem kar zaukati. Vstanem in grem za njima. Pridemo do velikega bramanskega zavoda, ki leži že prav pod gorami. Tu se slon ustavi in oba jezdeca nato stopita raz njega. Dobro vidim, kako prijazno sprejme predstojnik zavoda princa in ga pelje v zavod, v njegovo novo stanovanje, ali boljše rečeno: v njegovo ječo. Previdno se vležem nazaj v grmovje in čakam primerneга trenutka, da si ogledam zavod natančneje, ali ne bi bilo mogoče, da govorim kje

čez ograjo z Arumugamom. Komaj pa mineta dve uri, ko se odpro velika vrata. Knagor pride vun, zasede zopet slona ter jo vreže nazaj proti mestu — proti domu. To mi je bilo zelo ljubo, kajti sedaj sem bil od njegove strani popolnoma varen. Nato začnem oprezno ogledavati visoko ograjo zavoda. A nič premernega ne morem zaslediti.

Za velikim vrtom je lep palmov gozd. Košate palme se šopirajo prav tik zidu in z njihovega vrha je krasen razgled po vsem vrtu. Brž zlezem na eno palmo, se skrijem v goščavi košatega vejevja in čakam, da pride morda Arumugam slučajno po vrtu mimo mene. In ne čakam zastoj in upam. Čez dobre pol ure pride v družbi starega svečenika po vrtu proti meni. Slekli so mu že njegovo obleko in mu oblekli belo obleko bramanca. Komaj dobrih dvajset korakov sta oddaljena od mene in razumem lahko vse, kar govorita. Stari svečenik govori s princem prav prijazno in veliko mu pripoveduje o tem in onem.

Arumugam pa ga menda ne posluša veliko. Pred njim stoji globoko zamišljen in s povešeno glavo. Čez nekaj časa pa odide svečenik po vrtu in ga pusti samega. Počasnih korakov se mi bliža Arumugam kot bi vedel, kot bi slutil, da sem jaz v bližini. Ko je že prav blizu mene, zakličem polglasno: „Tričinapali! Tričinapali!“ Ko zasliši princ to ime, se obrne proti meni in posluša, da se prepriča, jeli to res človeški glas, ali le odmev njegovega razburjenega srca. Čez nekaj trenutkov zakličem vdrugo: „Tričinapali! Tričina-

pali! pridi sem, pridi sem!" Nato pa ni več dvomil. Nemudoma skoči k zidu in išče rado-vedno v vejevju, odkod prihaja glas. Ko je tako blizu, da me more dobro razumeti, mu rečem na pol tiho: „Princ Arumugam, hodite počasi gori in doli, da naju ne zapazijo. Jaz sem sin ubozega parije!" Princ tleskne z rokami in reče s solzami v očeh: „Tomaž, duša zvesta, kako prideš pa ti semkaj?" „Vinfred me je poslal, da vam sledim in izvem, kam vas popeljejo. „Hvala ti!" odvrne mi hvaležno. „Če hočete bežati, preskrbim vam vsa sredstva!" Arumugam zmaje zamišljeno glavo in reče: „Ne, bežati ne morem. Obljubil sem očetu, da ostanem tu in se učim dve leti vere svojih pradedov, potem pride pa sam pome." „Pa če bi Vas k slabemu silili ali nagovarjali?" „Tega si ne bodo upali, ker jim je Knagor to v moji navzočnosti strogo prepovedal. Rekel sem mu namreč, da takoj uidem, ako me začno siliti k čemurkoli, kar je proti moji vesti. Toda veš kaj, Tomaž? Ostani še nekaj časa tu in pridi čez tri dni zopet semkaj; povem ti vse, kako ravna jo z menoj."

„Dobro, dobro! Medtem pa ostanite zdravi, dobri princ! Bog vas blagoslovi in varuj hudega!"

„Tebe tudi, dobri mladenič! Hvaljen bodi Jezus Kristus!" zakliče mi še in izgine po vrtu.

„Na veke. Amen," odgovorim in se skrijem v gosten vrhuncu.

Šele pozno zvečer, ko je že trda tema, zlezem previdno z drevesa in si poiščem nekaj sadja, ki leži zunaj vrta ali zidu. Tako živim tri dni

žalostno v gozdni goščavi, ker si ne upam pokazati se na prostem. Četrty dan pa zlezem še pred solnčnim vzhodom zopet na prejšnjo palmo in čakam, kdaj pride princ. Komaj se dobro zdani, je že na vrtu in se mi bliža brzih korakov. Lepo me pozdravi in reče: „Tomaž, povedi mojim prijateljem, naj nič ne skrbe zame. Bramanci občujejo z mano zelo prijazno in me prav nič ne silijo, da naj se udeležujem njihovih obredov in molim malike. Samo dolge pridige in predavanja moram poslušati vsak dan po cele ure. Po predavanjih se pa prepirajo z mano o Kristusovem nauku in resnici. Toda od Krista me ne bodo odvrnili nikdar! Povej tudi to mojim prijateljem, Tomaž! Sedaj pa, vrni se domov, pa vse lepo pozdravi, tudi mojega očeta, Tebi pa plačaj dobri Bog, da si šel za mano tako daleč! Zdrav ostani!“

Morala sva se ločiti, ker so prišli po vrtu njegovi novi tovariši. Šele sedaj začutim, da sem zelo truden in zdelan. Mislim, da od slabosti na mestu umrem. Počasi se začnem pomikati proti obrežju morja in dospem v vas krščanskih ribičev. Po križu, ki so ga delali pri delu, spoznam, da smo si bratje v Kristusu, in pripeljejo me semkaj k tebi, oče, in sedaj te prosim, piši to takoj mojim prijateljem v Tričinapoli, da ne bodo zame in za princa v večnih skrbah.“

„Tako se glasi poročilo Tomaževo,“ konča misijonar pismo. Brez skrbi bodite za princa. Sam ukrenem vse potrebno in poskusim, kaj se da doseči. Težka poizkušnja, težak boj je pač, ki ga

mora prebojevati, a trdna vera zmaga vse. Molite zanj! Molite zlasti da zmaga.“

Vsi ginjeni gredó v kapelo in molijo za Arumugama, za zvestega Tomaža in dobrega misijonarja na Cejlonu.

6. Med pogani.

O. Frančišek odpiše lepo pismo blagemu misijonarju na Cejlon ter priporoči Tomaža in princa njegovi skrbi in dobrodušnosti. To je bilo pravzaprav čisto nepotrebno, ker o. Kolumban — tako je bilo ime misijonarju — je bil iz reda benediktincev in se je zelo zavzel za oba.

Ko se Tomaž malo pozdravi, odpočije in okreпча, pelje o. Kolumbana v gore k zavodu poganov, kjer je bil princ; na vse načine skušata ž njim govoriti. Tomaž bi ga seve najrajši pregovoril, da bi ušel, in to ne bi bilo ravno tako težko; morje je bilo blizu, vozili bi se pa lahko na kakem večjem čolnu krščanskih ribičev.

Toda o. Kolumban je drugih misli. „Kaj pa to koristi?“ pravi Tomažu, „če se vrne domov, zapre ga oče s silo v palači in uporabi vsa sredstva, da mu iztrga iz srca ljubezen do krščanske vere. Veliko bolje in lažje pomagamo Arumugamu tukaj. Saj pravi sam, da ga ne silijo, naj opravlja njihove obrede, ali celo časti malike. Lahko torej počakamo in ko bomo videli, da je v nevarnosti, da izgubi trdno vero v Jezusa

Kristusa, tedaj je še vedno dovolj časa misliti na beg.“

Tomaž končno tudi izprevidi, da je to prav. Na drugi strani se mu pa princ preveč smili, ki je imel gotovo prve dni tako domotožje po prijateljih, po o. Frančišku in po lepem rednem življenju v njegovem zavodu. Zato mu vedno prigovarja, kadar sta skupaj, naj potrpi. Kmalu pride tudi pismo od o. Frančiška z enako vsebino, naj mirno potrpi dve leti pri poganih. Uči naj se njihovih naukov le zato, da bo mogel pozneje tem uspešneje zagovarjati nauke Jezusa Kristusa. Pridno naj moli v čast Materi božji in angelu varihu in gotovo ne izgubi prave vere. To pismo ga zelo potolaži. Ve si pa tudi drugače pomagati. Določi namreč gotove dneve v tednu, ob katerih naj pride Tomaž k njem, da se kaj pogovorita. In Tomaž mu večkrat prinese lepe podobice, dobre nauke in pozdrave od o. Kolumbana.

Tako mine leto. Vsako jutro mora poslušati Arumugam neverske nauke Varijadiševe. Pri takih prilikah sedi učenik razkošno na lepem evropskem stolu, ki mu ga je podaril neki Anglež, ob straneh pa stoje po štirje služabniki v beli obleki in s ceremonijskimi palicami v rokah. Na dveh mramornatih mizah so razstavljene jedi in pijače. Učenci stoje kar krog njega v dolgih belih haljah in ga poslušajo. Dva najmlajša učenca pačitata iz spisov brame odstavek za odstavkom, nakar učenik vse na kratko razloži. Ko se približa poldne, sklene

roke k molitvi. Nato razpno služabniki nad njim širok solnčnik in učenci ga morajo spremiti v njegovo sobo, kjer se hladi. Arumugamu uide pri teh čudnih ceremonijah večkrat smeh, včasih postane tudi jezen, ker ne more trezen človek takih neumnosti verjeti ali jih še celo oznanjevati.

V začetku pusté učenci Arumugama lepo pri miru. Sčasoma pa postanejo nekateri vneti častilci brame čimdalje bolj sovražni mlademu princu. Jezno ga pogledujejo in gotovo bi ga tudi nabili, če bi jim ne bil učeni Vidijadiša tega prepovedal. „Arumugam je sin bogatega kneza,“ pravi večkrat, „in odgovoren sem osebno zanj. Ni treba, da vse verjame, kar veruje navadno, priprosto ljudstvo. Samo kristjan ne sme biti. Izgubi naj rajši vsako vero.“

Tako govori stari Vidijadiša svojim učencem in ti ga deloma ubogajo ter ne nadlegujejo več Arumugama tako s poukom in razlago svojih nauk in bogov. Sedaj le bolj ugovarjajo Kristusovi veri. Princ izpodbije večino teh ugovorov lahko sam, toda če pripoveduje sv. Frančišek Ksaverski, da mu je bilo včasih težko ovreči ugovore poganskih krivovercev, se ne smemo čuditi, če pride tudi Arumugam včasih v malo zadrego. A dvomil ni sam nikdar o kaki verski resnici, ker je pridno molil vsak dan. Ko pride nekoč zopet Tomaž, vrže mu Arumugam palmov list, na katerem je vrezan ugovor brezvercev, ki ga sam ne more ovreči. Prihodnjič mu že prinese Tomaž lep odgovor od o. Kolumbana, da užene princ vse součence in učenega Vidijadiša v kozji rog.

Končno pa zapazijo, odkod ta njegova modrost, zato ga silno zasledujejo in ga ne pusté niti za trenutek samega na vrtu.

Lahko si mislimo, kako postane Arumugam sedaj potrť, ko mu je zaprta zadnja pot, da dobi kaj tolažbe in dobrega sveta od dobrih prijateljev. Še manjka celih deset mesecev do konca drugega leta, ki ga mora princ preživeti po naročilu očetovem v tem zavodu. Kar se primeri nekaj zelo važnega.

Vinfrid si je že dolgo želel, da obišče svojega prijatelja. Zato porabi počitnice in odpotuje na Cejlon. S sabo vzame tudi Peterčka, ki se je razvil že v krepkega dečka, prebil srečno vse izpite in dobil obljubo od angleškega dvora, da pride kmalu na dobro mesto.

Vinfrida seve pusté, da si ogleda zavod, ker se izda za Angleža. Pa tudi Peterček gre ž njim, ker mislijo, da je njegov sluga. Nato jima razkažejo vse: lepe dvorane, lep vrt in krasne gaje z maliki. Arumugam ju ni videl. Vidijadiša ga je dal namreč zapreti in stražiti v nekem notranjem prostoru; kajti ta obisk se mu je zdel zelo sumljiv. Zastonj se ozira Peterček po svojem tovarišu in prijatelju, nikjer ga ni. Slednjič pa vpraša kar naravnost, če ni morda tu sin kneza iz Tričinapala. Vprašanje mu seve zanikajo. Tedaj pa zasliši Arumugam znani glas in svoje ime. Pogleda skozi zamreženo okno in zapazi zunaj na dvorišču oba tujca. S silo hoče k njima. Vname se hud boj. Peterček hoče princu pomagati in ga oprostiti zoper voljo Vinfridovo. Toda

tujca morata raditega takoj izginiti in prepozno se je bál Peterček zunaj po čelu in kesal, da je pokazil s svojo nepremišljenostjo vse Vinfridove načrte.

Ta obisk pač ne potolaži Arumugama, marveč ga le še bolj razburi.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Tudi tukaj je Bog obrnil stvar po svoje. Arumugam namreč zahteva, naj ga puste govoriti s tujcema, toda ne dobi dovoljenja. In privre njegova jeza do vrhunca zlasti še, ker ga tovariši zasramujejo radi prijateljstva z revnim slugo. Težko se že brzda. Tedaj si pa drzne neki brezverec ter začne blatiti sv. vero in izreče par grdih besed zoper Mater božjo. To je bilo odločilno, to je bilo Arumugamu preveč. V sveti jezi zavpije: „Molči služabnik peklenškega duha! To niso tvoje besede, iz tebe govori sam peklenšček, a jaz ga hočem ukrotiti!“

V hipu pobere kamen in ga vrže v velik kip brame, ki stoji v njihovi bližini. Kamen zadene kip ravno na glavo in razdene ves obraz. Tedaj pa nastane hud prepir. Vsi planejo razjarjeni na princa, že se blišče nad njim svetla bodala, on se pa izroči Materi božji. Kar priteče stari Vidijadiša in iztrga princa iz rok strastnih poganov in ga reši gotove smrti. Takoj zapove, naj ga na mestu zvežejo in nesejo v temno ječo.

Zvečer istega dne stojе pred vrati štirje krepki nosilci z zaprto nosilnico. V poznem večeru se odpro vrata: Suami in Arumugam prideta

vun v spremstvu krepkih mož. Učenik stopi sam v nosilnico, Arumugama pa siloma dvignejo, ga vržejo v nosilnico in zapro za njim vrata.

„V Kolumbo!“ zavpije Vidijadiša in brzih korakov se začno pomikati proti morju.

7. Nova nevarnost.

Veliko prej kot izvedo Arumugamovi prijatelji pri o. Kolumbanu kaj o njem, veliko prej kot zaslede kak sled za njim, pride iz Tričinapala pismo, da je princ zopet doma pri očetu. In res, Suami je vrnil sina knezu, ker je obupal, da bi ga sploh kdaj odtujil krščanstvu. Prvo snidenje Arumugamovo z očetom ni bilo nič kaj prijetno. A princ se ne da preplašiti, ne boji se očeta, marveč trdno vztraja pri misli, da postane kakor hitro mogoče kristjan. Konča pa svojo izjavo z besedami: „Držal sem svojo obljubo, učil sem se naukov tvoje vere in naučil sem se jih do dobra. Sedaj pa še ti drži svojo obljubo in ne nasprotuj mojemu prepričanju!“

S temi besedami zapusti Arumugam očetovo sobo in odide v svojo, kjer poklekne na tla in se zahvali Bogu, da mu je podelil moč, priznati svoje prepričanje tako odločno pred očetom.

Ko sta knez in Vidijadiša sama v sobi, reče ta knezu,

„Sedaj vidiš, da je prodril strup tuje vere že pregloboko v mlado srce tvojega sina. Mislim, da ne bo več mogoče iztrgati mu tega semena iz srca niti s prošnjami, niti s silo. Ena stvar

ti pa še preostaja, svetujem ti, poskusi ga od-
tujiti krščanstvu s posvetnimi stvarmi, z zabavami,
veselicami in s čutnimi nasladami. Prirejaj mu zato
veselice in vse mogoče zabave, da se raztrese.
Če se ti posreči vcepiti mu v srce ljubezen do
teh stvari, potem neha resno misliti. Če se pa
še to ne posreči, potem je izgubljen za vedno.“

Knez posluša resno poganskega duhovnika,
ko pa konča, ga pomeri z očmi kakor bi ga
hotel skušati in si misli: Lastnega sina naj za-
peljujem k slabemu? To se ne sklada z mojim
očetovskim srcem. To je satanski svet!

Nato pa reče hladno duhovniku:

„Premisliti hočem še, potem ukrenem svoje.
Ne brigajte se dalje zato in sprejmite mojo iskreno
zahvalo za trud, ki ste ga imeli ž njim.“ To
rekši stisne starcu nekaj v roko za odškodnino
za razbitega malika in ga odslovi. Ta pa se
napoti zadovoljno proti domu. Vesel je, da se
je stvar zanj tako dobro iztekla. Knez pa misli
in misli, kaj naj počne s sinom. Najprej je
odločno zato, da gre ž njim na Angleško, kjer
bi ga skušal nekoliko raztresti in ločiti od kristja-
nov. A ko bi videl te lepe dežele, ki bivajo po
njih kristjani, bi se še bolj navdušil za novo
vero. Nato se spomni sveta Vidijadiševega. Tu
pa udari z nogo ob tla in reče odločno:

„Nikdar ne! K slabemu pa ne zapeljem
nikdar svojega lastnega otroka. To je satanski
svet! Rajši naj bo pošten kristjan kot nepošten
malikovavec. Malo razvedrila mu pa že lahko
dovolim, saj ga je itak potreben po tem pustem

samostanskem življenju. Potrkal bom rajši na njegovo čast, zbudil v njem samozavest in mu s tem prestrigel občevanje s kristjanimi, pa bo šlo!“

Vesel novega sklepa gre k sinu v sobo, ga objame prijazno in reče:

„Ljubi moj Arumugam! Pozabi vendar vse neumnosti, ki si jih doživel v tem zavodu zadnje dni. Ko bi vedel, da so taki hinavci ti bramanci, nikdar te ne bi poslal k njim v šolo. Sedaj pa poslušaj besede svojega očeta! Vidim, da si dorastel, da si trden moški značaj. Vesel sem tega. Rad ti dovolim, da živiš kot kristjan in opravljaš svojo pobožnost, kakor ti drago. A enega te prosim pri vsej tvoji ljubavi do mene: ne zbujaj sedaj zanimanja zato z javnim prestopom h krščanstvu. Počakaj samo tako dolgo, da uredim vse potrebno s tvojimi sorodniki.“

Arumugamu sežejo te besede globoko v srce in sam ne ve, kaj naj odgovori. Knez pa tudi ne čaka odgovora, marveč nadaljuje:

„Sedaj pa pojdi, da praznujemo veselo praznik tvojega prihoda!“

In knez skrbi zato, da slede veselice in zabave kar druga drugi. Večkrat hoče Arumugam obiskati o. Frančiška, a knez najde vedno kak zadržek, da zmeša princa, ki pozabi v tej zmešnjavi slednjič samega sebe.

Njemu na čast prirejajo gledališke predstave, kjer se bojujejo večkrat tudi živali med sabo, skupno hodijo na lov in sploh ravnajo ž njim ne kot z mladeničem, marveč kot z doraslim knezom.

Arumugam sicer ohrani vedno trdno vero, tudi moli zjutraj in zvečer, a večkrat nečesa pogreša, čuti se žalostnega, otožnega. Pogreša vedno rednega življenja v mirnem zatišju pri o. Frančišku. Večkrat si sam prizna, da ga ves ta šum, vsa ta slava ne more zadovoljiti in izpozna, da je to prazen nič. Do vsega nizkotnega, do greha in drugih preprostih reči čuti nekak gnjus. Če se vrše kje na tujih dvorih plesi, kamor ga seve vedno povabijo, in če se primeri kaj nedostojnega, zapusti vselej s kakim vzrokom dvorano. Vsi, celo lahkoživci in lahkomiselnici ga zelo spoštujejo in se ne upajo v njegovi navzočnosti nikdar niti najmanjše nespodobne besedice izpregovoriti. To ga varuje pred padcem, to mu obvaruje čistost srca. A preti mu druga nevarnost. Ko namreč vidi, da ga vsi spoštujejo in da ima pri vseh velik vpliv, se mu vsiljuje skoraj vsak dan misel, ali ne bi koristil morda kristjanom in svojim rojakom več, ako še počaka, da doseže že naprej vplivno mesto ter potem šele prestopi h krščanstvu, ko ima še večje zaupanje pri ljudstvu in pri vladi. Enkrat piše tozadevno tudi o. Frančišku, a ne dobi odgovora, ker mu zajame oče pismo predno je dobi v roke. Tako živi v negotovosti, nevedoč, kaj naj stori. Moli sicer vsak dan, a tudi zabave ga vedno bolj mikajo in mika ga tudi visoka čast, ki se mu prijazno smehlja in ga vabi v valove življenja.

O. Frančišek in njegovi stari prijatelji pa so zanj v vedni bojazni, da ne utone v tem burnem valovju, in ko jezdi nekoč na lov mimo

kolegija na čelu cele čete lovcev, reče o. Frančišek Vinfridu:

„Naš prijatelj Arumugam je sedaj v veliko večji nevarnosti kot je bil na otoku Cejlonu.“

8. Odločilni trenutek.

Mesec mine za mescem v pozabno preteklost. Arumugam se je razvil v čvrstega mladeniča, v značajnega moža devetnajstih let, ki presega vse tovariše v učenosti. Ravno je z očetom pri nekem prijatelju, sosednem knezu, na obisku. Kar prideta dva angleža-pevca in prosita za dovoljenje, da smeta knezu in njegovim gostom pokazati svojo umetnost. Knez je tega silno vesel. S tem dobi novo zabavo za svoje goste. Zato jih povraša, ali žele slišati pri kosilu angleško pesem.

„Silno radi!“ vsklikne Arumugam. „Jaz sem strasten oboževatelj godbe in petja.“

„Jaz ljubim sicer najbolj našo domačo godbo,“ pristavi oče, „toda za zabavo slišim rad enkrat tudi angleško muziciranje.“

Niti oče, niti sin ne čutita, koga bota videla in slišala pri tej priliki.

Ko so že vsi krog mize zbrani, vstopita oba umetnika, pokloneta se globoko in začneta peti. Prvi, krepak mož, igra harfo in poje, drugi pa, čvrst mladenič, svira na rog. Arumugam se ravno zabava s svojim sosedom in ne opazi obeh igralcev. Ko pa zadoni krasni glas starejšega pevca po dvorani, se strese, gleda za-

maknjeno oba tujca in spozna svoja dva stara prijatelja. Le s težavo se premaguje in zakrije svoje notranje čute.

Pazno posluša besede, ki jih poje Vinfrid, ker je prepričan, da zavije Vinfrid gotovo vzrok svojega prihoda v krasno pesem. In ne moti se. Vinfrid zapoje krasno žalobno pesem patrijarha Jakoba, ki toži po izgubljenem sinu Jožefu. Vinfrid jo je nalašč za to priliko zložil. Arumugam pač dobro razume globoko misel pesmi, ter ve, da misli s tem o. Frančiška, ki žaluje nad njegovo izgubo. Žalobnica preide v veselo himno, po dvorani zadone slovesni akordi vselega švidenja Jožefovega in očetovega.

Burno ploskanje žanjeta oba pevca za svoje petje, Arumugam pa stopi k njima in jima reče:

„Gospoda moja, to je krasna pesem, ki sta jo ravnokar zapela. Tudi jaz se pečam s petjem. Ali mi hočeta posoditi to pesem?“

„Srečen sem, svetli princ!“ odvrne z globokim poklonom Vinfrid, „ako Vam smem podariti svojo pesmarico,“ in dá Arumugamu lepo pesmarico. Ta jo pa veselo vzame, ker je prepričan, da dobi notri kako pismo zase. Nato sname krasen prstan s prsta in ga da Vinfridu rekoč:

„Sprejmite tale prstan v znamenje mojega priznanja in hvaležnosti,“ potihem pa še pristavi: „in v znamenje, da o. Frančišek še ni izgubil Arumugama.“

Obema pevcema se zalesketajo veselo oči in veselo udarita na strune ter zapojeta vesele

pesmi, Arumugam pa se vrne na svoje mesto. Šele pozno zvečer se dvigne družba izza mize, da se ohladi zunaj v svežem zraku. Ko hočeta oba pevca oditi, stopi Aramugam še enkrat k njima, Vinfrid pa porabi ugodno priliko, da mu šepne na uho:

„Za ovitkom pesmarice je vse, česar rabite!“ Nato se poslovijo in vrne s Petrom v Tričinapali.

Pozno v noč korakata naša dva znanca po dolgočasni poti proti domu. Takrat je postalo v knezovi palači že vse mirno, vse je že sladko počivalo. Le v eni sobici gori še luč. Arumugam sedi še pri svoji mizi, odpre pesmarico in ovitek ter najde notri majhno knjižico, na kateri je napisano: „Vzemi in čitaj!“ Arumugam vzame in čita. Čimbolj se vglobi v knjižico, tembolj pozabi na vse krog sebe. Oči mu zalijo solze, prsa se mu dvigajo burneje, srce mu utripa strastneje. Nakrat zapre knjigo, plane pokonci in moli: „Moj Bog! Hvala ti! Pokazal si mi pot, iti hočem po njej! Pomagaj mi, podpiraj me s svojo milostjo v bodoče!“

Knjižica, ki je nanj tako vplivala, je bila kratek življenjepis malega Indijanca, ki je pobegnil iz očetove hiše, da se je dal krstiti. Kmalu pa so ga sorodniki ujeli, in ga na vse načine mučili, da bi ga spreobrnili k stari poganski veri. A hrabro trpi razne muke celo leto in slednjič umre mučeniške smrti za Kristusa v rokah svojih sorodnikov. To je princa tako ganilo in vedno in vedno ponavlja besede, ki jih je govoril ta mladi mučenik umirajoč: „Ne-

mogoče mi je dvema gospodoma služiti. Ne morem biti ud Kristusov in hkrati član svoje rodovine. Kdor ljubi očeta, mater, premoženje in čast bolj kot Kristusa, ga ni vreden. Moram, čeprav mi je zelo težko, moram slediti glasu sv. Duha in se vrniti v sv. cerkev. Toda kako? Ali naj povem očetu? Ne, sedaj mi še manj dovoli kot prej. Ne preostaja mi drugzega kot da ubežim.“

Zopet poklekne in prosi Boga za pomoč, da bi srečno izpeljal svoj sklep. Nato se vsede in napiše očetu poslovilno pismo.

Drugi dan se pripravijo vsi za lov, ki naj se vrši na sosedni veliki ravnini. Gredo na antilope. Arumugam si izbere najboljšega konja in se pridruži lovcem. V goščavi pa se loči od njih, jezdi domov, položi pismo na očetovo mizo, zasede zopet konja in dirja, kar more v zavod k o. Frančišku. Laže mu je pri srcu in iskreno hvali Boga, da ga je podpiral in mu stal na strani, da je mogel pretrgati vse vezi, ki so ga ovirale.

Na lovu pa ga kmalu pogreše in začno ga skrbno iskati. Bojé se namreč, da ga ne bi napadel v goščavi kak lev ali tiger in mu končal mlado življenje. A vse iskanje je zastonj. Zato se vrnejo vsi v grad. Očetu pa se malo dozdeva, kaj utegne biti, in zasumi takoj oba pevca, da sta mu odpeljala sina. Ko pa vstopi v svojo sobo in zapazi pismo, zaupiye ves obupan, omahne na stol, pokrije si obraz z rokami in bolestno vzdihne;

„Pobegnil je! Izgubljen je za vedno!“

V istem hipu pa vderejo v sobo njegovi sorodniki in upijejo nanj:

„Kje je Amurugam? Kje je Amurugam?“

„Jaz ne vem,“ stoka ubogi knez.

„Mi pa vemo, o mi pa dobro vemo,“ vpijejo zopet škodoželjni sorodniki. „Ušel je, da se dá krstiti. Glej, tole smo našli v njegovi sobi! To je življenje in smrt nekega Indijanca, ki se je dal tudi krstiti. No, če tega posnema v begu, naj se mu zgodi ravno tako kot se je Indijancu. Če dobimo onadva pevca, ki sta ti zmotila sina, potem ne odneseta živa svojih pet. Kaj boš pa sedaj storil?“

„Tecite za njim! Tecite in pripeljite mi ga semkaj! S silo ga pripeljite, če ne uboga, samo življenje mu varujte, mlado življenje! Samo kristjan ne sme postati.“

„Vse storimo, vse storimo, da mu prečrtamo načrte,“ zavpijejo enoglasno, poskačejo na konje in jo uberejo za njim.

Arumugam je pa že predaleč pred njimi in dospel je pozno v noč ves truden in prašen k o. Frančišku.

„Dobri oče!“ vsklikne proseče in ga objame, „tu sem tvoj sin. A prosim te, krsti me takoj, ker me zasledujejo moji sorodniki, ki bodo vse poskusili, da me dobe v pest predno sem krščen.“

„Ljubi moj sin!“ ga potolaži o. Frančišek s solzami v očeh, „ali pa tudi veš, kaj te čaka, ako se daš krstiti?“

„Dobro vem vse in pripravljen sem za sv. vero pretrpeti najhujše muke, celo smrt!“ odvrne princ.

Sedaj se pa dobri misijonar ne more več ustavljati. Drugo jutro so vstali gojenci zavoda celo uro pred navadnim časom. Kako se začudijo in hkrati razvesele, ko stopi v kapelo o. Frančišek z Arumugamom in jih nagovori:

„Ljubi moji! Glejte tu Arumugama, za čegar izpreobrnjenje ste molili. Isti Arumugam hoče biti danes, sedajle krščen: Molite zanj, ker se bliža težkemu boju!“

Nato vpraša Arumugama: „Ljubi moj, katero ime naj ti pa dam?“ In on odvrne:

„Janez bi bil rad in postal bi rad Kristusov ljubljeneec.“

Vinfrid in Peter sta Arumugamu krstna botra. Ko ta odločno prizna svojo vero in se odpove satanu, svetu, njegovi krasoti in njegovim delom, je o. Frančišek tako ginjen, da komaj izgovarja potrebne besede.

Po sv. maši napravijo kratek zajtrk, kratko slavnostno južino, pri kateri so vsi globoko gineni. Njih obrazi kažejo resne poteze, kajti pričakujejo z nekakim resnim strahom, kaj pri-
nese najbližja bodočnost.

9. V varnem zavetju.

Medtem prijezdijo Arumugamovi sorodniki v Tričinapali za njim, a prepozno. To jih še bolj ujezi. Dobro vedo, da ni šel nikamor

drugam kot v zavod k o. Frančišku. Zato nastavijo svoje služabnike krog in krog zavoda in se skrijejo po grmovju pripravljeni, da vsak čas napadejo in ugrabijo princa, če pride morda vun. Pozno pod noč pove neki sluga, da se izprehaja sam po vrtu. In res, princ hoče porabiti mirno večerno samoto in tihoto, da se malo izprehodi in moli nemoten pred kipom Matere božje, kjer je molil tako rad pred leti, zahvali se ji za izredno pomoč v hudem boju. Ko tu kleči zamaknjen v krasni kip, začuti naenkrat močno roko, ki ga vrže po tleh. Hoče klicati na pomoč, a v hipu mu zamaše usta. Brž mu zvežejo še roke in noge, vzdignejo ga čez žice in ga vržejo v pripravljen nosilnik. Nato poskačejo na konje, štiri sluge pa zgrabijo za nosilko in jo uberejo, kar jim dopuščajo človeške moči, v temno noč proti mestu.

Dolgo čaka o. Frančišek Arumugama oziroma sedaj Janeza v svoji sobi. Obljubil mu je namreč, da pride zvečer k njemu in mu pove vse svoje boje. Ker ga le predolgo ni, postane malo nestrpen in se odpravi na vrt, da ga poišče. A išče ga zastonj. Ko pride pa do kipa Matere božje, zapazi pohojene gredice in nekaj cvetlic, ki so padle z oltarja in ležale na tleh. Čudna slutnja se ga polasti. Teče v sobo, poišče luč, pokliče več ljudi in gre ž njimi nazaj na vrt. Preiščejo ves prostor in najdejo več stopinj, ki drže proti zidu. Takoj jim je jasno, da so Janeza s silo ugrabili in odpeljali. Boolestne vzdihne si čul po vsem zavodu, bolestne vzdihne sočutja

in pomilovanja. O. Frančišek joka kot otrok. Gojenci ga pa tolažijo rekoč:

„Oče, v kapelo gremo. Pred tabernakeljem hočemo izprositi pomoči in tolažbe zase in za ubogega princa.“

„Da, da, ljubi moji, moliti moramo,“ odvrne pobožni misijonar.

Takoj razpošljejo na vse strani hlapce, da bi našli, če mogoče, kak sled o princu. Oče sam pa gre v kapelo in moli ondi pred tabernakelnom.

„O moj Izveličar, stoj na strani našemu bratu in prijatelju! Ne dopusti, da bi padel v roke svojih sovražnikov. O Jezus, oprosti ga, pomagaj mu!“

Tako moli on sam, tako molijo ž njim vsi otroci in prebivalci zavoda. Iskreno molijo zdaj rožni venec, zdaj zopet litanije Matere božje in presv. Srca Jezusovega.

Do polnoči ni prav nobene vesti o princu; zato dovoli o. Frančišek otrokom, naj gredo počivat; ti pa nočejo iti, marveč mu kličejo:

„Ljubi oče! Mi nismo nič trudni; le molimo še, molimo dalje za princa!“

Tako vztrajajo do jutra. Hlapci se vračajo domov drug za drugim, a nihče ne ve ničesar o princu povedati. Tedaj pa začne misliti o. Frančišek, ali ne bi kazalo naznaniti vso stvar angleškemu glavarju in ga prositi pomoči.

V tem hipu zazvoni zvonček pri velikih vratih. Pred vrati stoji parijski in njegov sin

Tomaž, ki sta pritekla kar v eni sapi, da pri-
neseta veselo novico.

„Oče! Našli smo ga,“ de pariija s tresočim
glasom.

„Kje je princ, kje je moj sin, govori, kdo
ga je ukradel?“ vprašajo burno o. Frančišek.

„Moj sin ve vse, kje je,“ odvrne pariija.
Nato začne Tomaž s tresočim glasom:

„Oče, pri vrtnem zidu so bili sledovi krvi,
jaz grem za temi sledovi daleč tja vun pred mesto,
najmanj dve uri daleč. Kar zaslišim v starem
poganskem svetišču bolestne vzklike in velik divji
krik. Priplazim se bliže in vidim princa pri-
vezanega na kamnit steber. Krog njega stoje
oboroženi možje, ki ga tepejo z biči in palicami
po nagem telesu, da hudo krvavi in bolešno
zdihuje. Slišal sem tudi, da ga vprašujejo, kako
mu je ime in jim on odgovarja: ‚Ime mi je
po milosti božji Janez.‘ Nato ga zopet brezsrčno
pretepajo in upijejo: ‚Kaj pa si?‘ in odgovarja
jim zopet: ‚Po božji milosti sem kristjan!‘ Zopet
padajo težke palice in hudi biči po nagem hrbtu.
‚Kak Janez si ti? Arumugam si in odpadnik,
brezverec!‘ vpijejo nanj. ‚Če ne zatajiš Kristusa,
te ubijemo!‘ ‚Rajši umrem, kot zatajim Jezusa
in izgubim njegovo milost,‘ jim odgovarja od-
ločno. Oh oče, srce mi je hotelo počiti, ko
sem vse to videl in slišal. In moj angel varih
mi je rekel, naj tečem takoj domov in Vam to
povem, da ga rešite, če morete.“

Pazno posluša o. Frančišek, Peter pa, ki
stoji poleg njega, stisne pesti in reče:

„Oče, daj nam orožja in oprostimo ga!“

„Ne, ljubi moji! Angleški guverner ga mora osvoboditi. Spremite me k njemu!“ odvrne o. Frančišek.

Nato se odpravi z Vinfridom, Petrom in Tomažem h glavarju. Ta ga takoj sprejme in zasliši, ker mu o. Frančišek sporoči, da so stvari zelo nujne in da gre za zavratni napad.

Ko pridejo v sobo, poprosi ga o. Frančišek s tresočim glasom:

„Milord! Pomagajte, pa takoj pomagajte! Princa Arumugama, ki se je dal pred kratkim krstiti, so ga to noč ugrabili iz mojega zavoda in sedaj ga strašno mučijo.“

Guverner začudeno vpraša:

„Ali je vse to res? Ali veste kaj natančnejšega? Govorite!“

Tedaj pove Tomaž še enkrat vse, kakor je slišal in videl. Komaj imenuje kraj, kjer se je to zgodilo, pozvoni glavar in zapove svojemu adjutantu, naj hiti takoj s četo konjenikov tja in reši princa. Sovrage pa naj pripelje žive ali mrtve sabo. Vzame naj tudi malega Tomaža seboj, da jim bo kazal pot.

Glavar namigne še enkrat skozi okno jezdecem, naj se podvizajo. Nato izginejo v daljavi kot bi trenil, glavar se pa obrne k o. Frančišku in ga vpraša:

„Povejte mi vendar, prečastiti, kako je prišlo do vsega tega? Poznam princa dobro in vem, da je vedno mislil nato, da prestopi h krščanstvu. Nisem pa še vedel, da je že krščen

in ne verujem, da bi premagal vse težave, ki so zvezane s tem korakom.“

Sedaj začne pripovedovati o. Frančišek glavvarju vso Arumugamovo zgodbo od onega dne, ko je bil pri njem in ko ga je ozdravil pa do današnjega dne, ko so ga ukradli njegovi sorodniki. Glavar posluša z največjo paznostjo in velikim zanimanjem, ko hoče pa o. Frančišek oditi, reče mu prijazno:

„Ostanite, prosim, tu, da pripeljejo princa. Bomo videli, kaj bo.“

Čakata celi dve uri. Šele tedaj se začuje peket konjskih kopit. Stopita k oknu in vidita Arumugama, ko sedi na konju v naročju jezdeca. Vidita, kako ga nato rahlo vzamejo s konja in ga neso po stopnjicah v glavvarjevo sobo. Tudi nekaj zločincev in sorodnikov so prijeli, nekoliko pa jim jih je ušlo. Glavar stopi najprej k postelji, na katero so položili princa in ga premeri z resnim obrazom. Ves je bled in iz storan mu teče kri. Zdravnik, ki je bil takoj na mestu, pregleda bolnika in izjavi, da se ni treba preveč bati za njegovo življenje. Pri dobri postrežbi in skrbnem nadzorstvu kmalu zopet okreva, ker ni nobeden glavnih organov nevarno ranjen. Nato vpraša glavvar princa, ali je že kristjan. Ta pa odvrne:

„Da, krščen sem že in kot kristjan hočem živeti in umreti.“

„Princ,“ pristavi nato glavvar, „vi ste pod mojim varstvom. Vi pa,“ in obrne se k zločincem,

„vi pa lopovi, stojite kot roparji pred mojim sodnim stolom.“

„Delali smo na povelje kneza, njegovega očeta, ki ima oblast nad življenjem in smrtjo svojega sina,“ odgovori eden izmed njih.

Ko princ to sliši, se dvigne rahlo in prosi glavarja:

„Plemeniti gospod! Če jim je ukazal ali svetoval to moj oče, potem te prosim, izpusti jih in ne preiskuj dalje. Nikakor ne bi mogel namreč preboleti tega, da bi videl zaslepljenega očeta pred sodnim stolom, ki bi ga morda celo obsodili. Prosim te torej prav lepo: izpusti jih.“

Guverner misli nekaj časa in preudarja, kaj naj stori. Pravzaprav bi moral kot varih pravice v deželi vse strogo preiskati in kaznovati. Ker pa nima pravega zločinca v rokah, tudi ne ve natanko, kdo je vsega kriv; drugič je pa jako težko nastopati proti bogatim mogotcem. Zato misli, da je najboljšo, če pusti vse v miru, da jih še bolj ne nahujska na Arumugama. Zapove torej, naj jih razvežejo in izpuste. Pri odhodu jim pa še zapreti:

„Pojdite sedaj h knezu in povejte mu, da prizanesem topot vsem skupaj samo na izrecno prošnjo njegovega sina. Če vas pa zalotim še kdaj pri kakem hudodelstvu, ne pričakujte več moje milosti. Za vsak najmanjši nastop proti prinčevi osebni prostosti mi je odgovoren on sam. Od današnjega dne je princ pod mojim varstvom in pod posebnim varstvom angleške kraljice.“

Ti urno izginejo, princ se pa iskreno zahvali glavarju za uslišano prošnjo in izkazano milost.

Nekaj dni ostane še pri glavarju, potem ga pa pripeljejo na lastno prošnjo v zavod k o. Frančišku, kjer kmalu okreva.

Ko izvedo o tem ljudje v mestu, skoro vsi ž njim sočustvujejo. In prigodi se nekaj posebnega.

Nekega dne se začne pomikati dolga procesija praznično napravljenih ljudi. To so prinčevi sorodniki, na čelu jim knez sam v dolgi črni obleki, ki gre v zavod, da sme videti še enkrat sina in ga prositi odpuščanja.

Ko dospejo pred vrata, poprosi ponižno za dovoljenje, naj sme priti princ k njemu ali pa naj sme sam vstopiti v zavod k njemu. O. Frančišek se zelo ustraši te prošnje; boji se namreč, da ne bi bila to kaka zvijača. Zato reče knezu, da mu ne more izpolniti prošnje vsled raznih ovir. Knez pa prizna odkrito svojo napako in prosi:

„Dajte mi nazaj mojega edinega sina, mojega ljubega Arumugama!“

Ta prizor gane zelo o. Frančiška. Še bolj pa je ginjen, ko se odpro duri in stopi Janez pred očeta bled in še malo slaboten.

„Ljubi moj sin! Odpusti mi! prosim te! Grešil sem iz prevelike ljubezni do tebe.“ Tako prosi knez odpuščanja, princ pa mu odvrne mirno in resno:

„Oče, odpuščam ti in ljubim te kot tvoj otrok še bolj nego prej. Toda od

danes naprej nisem več tvoj, marveč božja last, čegar delu sem se posvetil. Bodi zdrav in reši svojo dušo, da te v nebesih zopet vidim srečnega in zadovoljnega!“ Nato se obrne vstran, da skrije solze, ki mu zalijejo oči. Še enkrat pogleda očeta, seže mu v roko in izgine med vrati, ki se zopet zapro.

Odslej ostane Arumugam, ali kakor mu je bilo tedaj ime Janez, vedno pri o. Frančišku in se marljivo pripravlja, da postane vreden ozna-novalec sv. vere. Vsemu svetu, visoki časti in vsemu mamečemu lesku in blesku se veliko-dušno odpove in sklene služiti le Bogu.

„Edino plačilo, ki ga želim in prosim od očeta za to, je, da podeli dobri Bog mojemu očeta milost izpreobrnjenja,“ ponavlja večkrat.

„In jaz upam,“ dostavi navadno o. Fran-čišek, „jaz upam, da ti Bog to prošnjo usliši.“

KAZALO.

	Stran
1. Bolni sin ozdravi	3
2. Arumugamova prošnja	11
3. Pet let med kristjani	22
4. Dobro delo in njegove posledice	33
5. Pismo s Cejlona	41
6. Med pogani	48
7. Nova nevarnost	53
8. Odločilni trenutek	57
9. V varnem zavetju	62

ΚΑΛΩΣ

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

0000007707

Katoliška Bukvarna
v Ljubljani.

Zbirka Spillmannovih povesti.

Dosedaj so prišli na svetlo naslednji zvezki:

- I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!**
Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji.
- II. zvezek: **Maron, krščanski deček z Libanona.** *Povest iz časa zadnjega velikega preganjanja po Druzih.*
- III. zvezek: **Marijina otroka.** *Povest iz kavkaških gor.*
- IV. zvezek: **Praški Judek.** *Povest. II. natis.*
- V. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** *Povest.*
- VI. zvezek: **Arumugam, sin indijskega kneza.** *Povest.*

Vsak zvezek te zanimive zbirke
velja 40 vin., trdo vezan 60 vin.

Knjižice se dobé tudi
v finejših vezih.